

RHAID I'R ADRODDIAD HWN FOD YNGHYD Â FFURFLEN AWDURDODI'R ADRODDIAD 4.C.214

**CYNGOR DINAS CAERDYDD
CYNGOR DINAS CAERDYDD**

CYFARFOD CABINET: 15 Mawrth 2018

TREFNIADAU DERBYN I YSGOLION 2019/20

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWR ADDYSG

EITEM AGENDA:

PORTFFOLIO: ADDYSG (Y CYNGHORYDD SARAH MERRY)

Rhesymau dros yr Adroddiad hwn

1. Yn unol ag Adran 89 Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 a Rheoliadau Addysg (Penderfynu ar Drefniadau Derbyn) (Cymru) 2006, mae'n rhaid i'r Awdurdodau Derbyn adolygu eu Trefniadau Derbyn i Ysgolion bob blwyddyn.
2. Diben yr adroddiad hwn yw rhoi gwybod i'r Cabinet am yr ymatebion a dderbyniwyd yn dilyn yr ymgynghoriad cyhoeddus ar Drefniadau Derbyn i Ysgolion y Cyngor 2019/20.

Cefndir

3. Er mwyn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth uchod, mae'n rhaid penderfynu ar Drefniadau Derbyn i Ysgolion a weithredir ym mlwyddyn academiaidd 2019/20 (h.y. o fis Medi 2019) ar neu cyn 15 Ebrill 2018.
4. Mae Rheoliadau Addysg (Penderfynu ar Drefniadau Derbyn) (Cymru) 2006 a'r Cod Derbyn i Ysgolion yn nodi'r weithdrefn y mae'n rhaid i awdurdodau derbyn ei dilyn wrth bennu trefniadau derbyn, gan gynnwys datgan bod angen cynnal ymgynghoriad cyhoeddus ac angen pennu'r trefniadau erbyn 15 Ebrill yn y flwyddyn ysgol sy'n cychwyn ddwy flynedd cyn y flwyddyn ysgol y gwneir y trefniadau ar ei chyfer.
5. Yng nghyfarfod y Cabinet ar 16 Mawrth 2017 ystyriodd yr aelodau adroddiad am Drefniadau Derbyn i Ysgolion ar gyfer 2018/2019 a oedd yn amlinellu'r angen i asesu pa mor addas yw system y Cyngor o ran dyrannu lleoedd mewn ysgol ar adeg pan mae'r lleoedd dros ben mewn ysgolion uwchradd yn gostwng, ac wrth i nifer gynyddol o ysgolion gael mwy o geisiadau na'r lleoedd sydd ar gael, wrth i'r

cynnydd yn y boblogaeth o ddisgyblion ddechrau gamu ymlaen i addysg uwchradd. Yn dilyn ystyried ymatebion i ymgynghoriad, rhoddodd y Cabinet awdurdod i swyddogion ystyried trefniadau derbyn i ysgolion y Cyngor ymhellach, gan gynnwys ymchwilio'n ehangach i ddewisiadau eraill ac i'w heffeithiau, cyn ymgynghori ar Bolisi Derbyn i Ysgolion y Cyngor ar gyfer 2019/20.

6. Yn dilyn hynny, pennwyd yr Athro Chris Taylor, o Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru, Ysgol y Gwyddorau Cymdeithasol, Prifysgol Caerdydd, gan y Cabinet i ymgymryd â'r ymchwil a oedd yn canolbwyntio'n bennaf ar dderbyniadau i ysgolion uwchradd, er y cafodd materion pwysig parthed ysgolion cynradd eu hystyried hefyd.
7. Ystyriodd y Cabinet adroddiad ymchwil y Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru yn ei gyfarfod ar 16 Tachwedd 2017 a threfnwyd ymgynghoriad ar y trefniadau er mwyn ceisio ymateb i ganfyddiadau'r ymchwil drwy symleiddio'r meini prawf presennol, a gwahoddwyd sylwadau ar y dewisiadau eraill o ran derbyn i ysgolion uwchradd.

Materion

Crynodeb o Ymgynghoriad Trefniadau Derbyn i Ysgolion y Cyngor 2019/20

8. Cyflwynwyd Polisi Derbyn i Ysgolion drafft y Cyngor 2019/20 a dogfen ymgynghori'n nodi'r newidiadau a gynigwyd (gweler Atodiad 1 ac Atodiad 2) ar gyfer ymgynghoriad ar 12 Rhagfyr 2017 gyda phawb y mae angen i'r Cyngor ymgynghori â nhw fel y nodir yng Nghod Derbyn i Ysgolion Llywodraeth Cymru (Penaethiaid, Cyrff Llywodraethu, Cyfarwyddwyr Esgobaethol, Awdurdodau Addysg Lleol cyfagos). Daeth yr ymgynghoriad i ben ar 30 Ionawr 2018.
9. Cyhoeddwyd y Polisi, y ddogfen ymgynghori a ffurflen ymateb ar-lein ar wefan y Cyngor, a roddodd gyfle i rieni a phartïon eraill â diddordeb gyflwyno sylwadau. Gofynnwyd am ddychwelyd ymatebion erbyn 30 Ionawr 2018.
10. Ceir y meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd arfaethedig ar gyfer 2019/20 ar dudalennau 9 a 10 y ddogfen ymgynghori (Atodiad 2).
11. Cynhaliwyd deng sesiwn galw heibio yn rhan o'r ymgynghoriad, lle'r oedd swyddogion ar gael i ateb cwestiynau.
12. Yn ogystal, cyflwynwyd arolwg disgyblion ar-lein i ysgolion ar gyfer disgyblion cynradd ac uwchradd yn gofyn iddynt nodi beth sy'n bwysig ganddyn nhw wrth feddwl am fynd i'r ysgol.

Ymatebion a dderbyniwyd ynghylch y polisi drafft yn ystod y cyfnod ymgynghori.

13. Derbyniwyd cyfanswm o 1,202 ymateb i'r ymgynghoriad (gan gynnwys chwech ymateb a oedd yn dyblygu atebion eraill). O'r rhain, daeth 517 i law trwy'r ymgynghoriad ar-lein, roedd 413 yn ymatebion ar-lein gan ddisgyblion i arolwg disgyblion, a derbyniwyd y gweddill drwy e-bost neu ar ffurf copi caled o ffurflen ymateb yr ymgynghoriad.
14. Derbyniwyd ymatebion ffurfiol gan:
 - Fforwm Derbyniadau Caerdydd
 - Fforwm Addysg Gymraeg Caerdydd
 - Esgobaeth Llandaf
 - Esgobaeth Mynwy
 - Grŵp Democratiaid Rhyddfrydol y Cyngor
 - Jenny Rathbone AC
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Birchgrove
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Howardian
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Marlborough
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Parc y Rhath
 - Pennaeth Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Monica
 - Corff Llywodraethu Ysgol Hamadryad
 - Corff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch
 - Pennaeth Ysgol Pencae
 - Corff Llywodraethu Ysgol Uwchradd yr Eglwys Newydd
 - Pennaeth Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr
 - Cyfreithwyr Albany
 - Grŵp Gweithredu dros Blant Marlborough
 - Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG)
15. Gallwch weld copïau o'r ymatebion llawn yn Atodiad 3.
16. Roedd y farn a fynegwyd yn ymwneud yn bennaf â'r cynnig i waredu'r maen prawf cyfeirio brodyr a chwiorydd yn y meini prawf pan fo gormod o geisiadau am leoedd mewn ysgolion uwchradd, y cynnig i gynnwys maen prawf yn ymwneud â phresenoldeb mewn ysgol gynradd fwydo yn y meini prawf pan fo gormod o geisiadau am leoedd mewn ysgolion uwchradd, dalgylch Ysgol Uwchradd Caerdydd a'r galw am leoedd/achosion pan fo mwy o geisiadau na lleoedd yn Ysgol Uwchradd Caerdydd.
17. Dim ond rhai sylwadau a gyflwynwyd mewn perthynas â'r newidiadau a gynigir i'r meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd o ran addysg feithrin ac addysg gynradd, a'r trefniadau derbyn eraill.
18. Ceir crynodeb o ddadansoddiad o'r ymatebion a dderbyniwyd yn Atodiad 4. Mae'r dadansoddiad yn nodi bod rhan fwyaf yr ymatebion o blaid, neu ddim yn mynegi barn ar, y newidiadau a gynigir i'r meini

prawf derbyn pan fo mwy o geisiadau na lleoedd o ran addysg feithrin, cynradd ac uwchradd.

19. Roedd rhan fwyaf yr ymatebion o blaid Opsiwn B y meini prawf derbyn pan fo mwy o geisiadau na lleoedd o ran addysg uwchradd.
20. Ceir crynodeb o'r dadansoddiad o'r 413 ymateb a dderbyniwyd i'r arolwg disgyblion yn Atodiad 5. Mae'r dadansoddiad yn nodi mai'r blaenoriaethau i ddisgyblion wrth ystyried beth sy'n bwysig ganddyn nhw wrth feddwl am fynd i'r ysgol, yn nhrefn pwysigrwydd, yw: agosrwydd at y cartref; mynychu'r un ysgol â brodyr a chwiorydd; mynd i'r ysgol gyda chyfoedion o'r ysgol gynradd a blaenoriaethu derbyn plant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol.
21. Mae'r farn a fynegwyd yn rhan o'r ymgynghoriad wedi'i nodi mewn ffont *italig* isod ac mae'r ymatebion wedi'u grwpio yn ôl y materion a nodir lle bo'n briodol. Gallwch weld ymateb y Cyngor i bob pwynt a nodir isod, dan y pennawd "Dadansoddiad o'r farn a fynegwyd".

Crynodeb o'r ymatebion a dderbyniwyd a dadansoddiad o'r farn a fynegwyd

Ymateb gan Fforwm Derbyniadau Caerdydd

22. Rôl y Fforwm Derbyniadau yw rhoi dull i awdurdodau derbyn ac unrhyw bartion â diddordeb allweddol eraill drafod effeithiolrwydd y trefniadau derbyn lleol, ystyried sut y dylid ymdrin â materion derbyn anodd a rhoi cyngor i awdurdodau derbyn ar ffyrdd eraill y mae modd gwella eu trefniadau. Mae'r Fforwm Derbyniadau'n cynnwys cynrychiolwyr o Esgobaeth yr Eglwys yng Nghymru, yr Esgobaeth Gatholig, Penaethiaid yn y gymuned, ysgolion sefydledig ac ysgolion ffydd, a chynrychiolydd sy'n rhiant-lywodraethwr.
23. Roedd ymateb y Fforwm Derbyniadau'n cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
24. *Roedd y Fforwm yn cefnogi'r newidiadau a gynigir i feini prawf y derbyniadau meithrin.*
25. *Roedd y Fforwm yn cefnogi'r newidiadau i'r meini prawf cynradd er mwyn sicrhau bod y meini prawf derbyn yn ystyried anghenion teuluoedd yn briodol ac yn deg o ystyried patrwm newidiol darpariaeth addysg nawr ac yn y dyfodol.*
26. *Gallai diddymu'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd', o ystyried nifer uchel y newidiadau i ddalgylchoedd a/neu gynigion trefn ysgolion a pha mor aml y mae'r newidiadau'n digwydd, arwain at roi teuluoedd mewn ardaloedd newidiol iawn dan anfantais, yn benodol ar lefel gynradd pan fyddai'r her logistaidd o gludo brodyr a chwiorydd i ysgolion gwahanol yn peri'r anawsterau mwyaf. Yn ogystal, gallai'r polisi cenedlaethol ar gyfer cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg arwain at newidiadau pellach ac mae'n bosibl yr effeithir ar*

y sector hwn yn fwy ar y cyfan oherwydd y newidiadau a ddisgwylir yn y dyfodol, yn ogystal â'r twf a ddisgwylir yn gysylltiedig â thai CDLI. Felly, mae'r Fforwm yn argymhell y dylid cadw'r meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd ar lefel cynradd, ac y dylid ychwanegu amrywiad i'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd' (maen prawf 3b ar hyn o bryd) yn syth uwchben y maen prawf 'byw yn y dalgylch'.

27. *Mae'r Fforwm yn argymhell y dylid diddymu'r maen prawf cyfeirio brodyr a chwiorydd (meini prawf 3b) yn ôl y cynnig.*
28. *Mewn perthynas â derbyniadau i addysg uwchradd, mae'r Fforwm yn cydnabod mantais pontio gyda chyfoedion fel y nodir yn Opsiwn B fodd bynnag, gallai gweithredu Opsiwn B roi teuluoedd a oedd yn awyddus i roi addysg Gymraeg i'w plant ac a benderfynont wedyn nad fyddai'n addas ar eu cyfer plant dan anfantais pe dymument fynd yn ôl i ysgol Saesneg.*
29. *Mae llawer o blant sy'n mynd i ysgolion cynradd yr eglwys y methu â llwyddo i gael lle mewn ysgol uwchradd ffydd, a byddai Opsiwn B yn eu rhoi dan anfantais wrth wneud cais am le mewn ysgol uwchradd gymunedol.*
30. *Hefyd, gallai gweithredu Opsiwn B effeithio ar ardaloedd yn y ddinas lle mae llawer o fudo, gan roi plant a fyddai'n gorfod symud heb fod bai ar y teulu dan anfantais bellach o ystyried y gallai llawer ohonynt fod eisoes yn agored i niwed.*
31. *Roedd y Fforwm o blaid Opsiwn A.*
32. *Roedd y Fforwm yn croesawu symleiddio'r meini prawf i'w gwneud nhw'n haws i deuluoedd eu deall.*

Ymateb i farn Fforwm Derbyniadau Caerdydd

33. *Nodir cefnogaeth y Fforwm Derbyniadau i'r newidiadau arfaethedig i'r meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd derbyn i addysg feithrin a chynradd.*
34. *Nodir cefnogaeth y Fforwm dros gadw'r 'maen prawf cyfeirio brodyr a chwiorydd' 3a ar gyfer derbyniadau i ysgol gynradd.*
35. *Cynigwyd gwaredu maen prawf 3a a 3b (cynradd) a 2a a 2b (uwchradd) i symleiddio a lleihau nifer y meini prawf. Mae'r meini prawf hyn yn rhoi blaenoriaeth i blant y cyfeiriwyd eu brodyr a chwiorydd at ysgol arall gan y Cyngor gan fod yr ysgol arall yn y dalgylch o'r blaen, ac i frodyr a chwiorydd na fu modd iddynt fynd i'r ysgol ddalgylch a gyfeiriwyd wedyn at ysgol arall.*
36. *Prin yw'r ceisiadau (0.06% o'r holl ddewisiadau ysgol) a gyflwynwyd am fynediad at ysgol yn 2017 a fyddai'n bodloni'r meini prawf hyn. Cafodd saith lle eu dyrannu dan y meini prawf hyn ar gyfer derbyn i*

ysgol yn 2017, byddai pedwar ohonynt wedi'u derbyn ar sail meini prawf eraill.

37. Nid oedd llawer o'r ymatebion ymgynghoriad a dderbyniwyd gan gynnwys ymatebion y Fforwm Addysg Gymraeg, Ysgol Gymraeg Pwll Coch, Ysgol Pencae, RhAG a rhieni yn cefnogi'r cynnig i waredu maen prawf 3a (cynradd) a/neu 2a (uwchradd) gan fod hyn wedi rhoi sicrwydd i'r rhieni a gofrestrodd plant mewn ysgolion a all fod yn destun newidiadau i ffiniau dalgylch.
38. Mae rhaglen fuddsoddi Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif y Cyngor, a gymeradwywyd mewn egwyddor gan Lywodraeth Cymru, yn cynnwys nifer o newidiadau i ddarpariaeth ysgol uwchradd Saesneg gan gynnwys cynyddu capasiti ysgolion. Er mwyn gallu sicrhau bod capasiti arfaethedig ysgolion yn cyfateb yn well â dalgylchoedd yr ysgolion cynradd, mae'n debygol y bydd angen gwneud llawer o newidiadau i'r dalgylchoedd hyn a dalgylchoedd ysgolion eraill.
39. Mae'r mater hwn yn berthnasol iawn i'r sector cyfrwng Cymraeg, y bu llawer o newidiadau i'w ddalgylchoedd yn y deng mlynedd diwethaf oherwydd cynnydd yn nifer y disgyblion sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg, a bu'n rhaid gwneud newidiadau o ran trefn.
40. Roedd ymateb ffurfiol y Fforwm Addysg Gymraeg hefyd yn awgrymu y dylai'r Cyngor gadw maen prawf 3a (cynradd) a ehangu hyn i gefnogi ysgolion newydd eu sefydlu ac sydd heb ddalgylch, er mwyn parhau i gynyddu yn nifer y disgyblion sy'n dewis addysg Gymraeg, ac felly i gynorthwyo'r Cyngor wrth weithredu ei Strategaeth Caerdydd Ddwylieithog 5 mlynedd.
41. Felly, mae'r Cyngor yn cynnig y dylid ychwanegu'r maen prawf canlynol fel maen prawf â blaenoriaeth uchel yn y meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd ar gyfer derbyn i addysg gynradd:
'Plant sydd â brawd neu chwaer yn mynychu'r ysgol, a dderbyniwyd cyn y newid i'r dalgylch'.

Byddai'r Polisi Derbyn yn cynnwys gwybodaeth yn egluro hyn:

- a) Os yw brawd neu chwaer hyn wedi cael lle ac yn dal i fynychu ysgol a oedd yn ysgol y dalgylch, os yw'r rhiant yn dymuno, bydd y Cyngor yn derbyn brodyr a chwiorydd iau i'r ysgol ddalgylch flaenorol honno.
 - b) Os yw brawd neu chwaer hyn wedi cael lle ac yn dal i fynychu ysgol gymunedol newydd ei sefydlu sydd heb ddalgylch penodol, os yw'r rhiant yn dymuno, bydd y Cyngor yn derbyn brodyr a chwiorydd iau i'r ysgol honno.
42. Nodir cefnogaeth y Fforwm Derbyniadau dros Opsiwn A o ran derbyniadau i addysg uwchradd.

Ymateb gan y Fforwm Addysg Gymraeg (WEF)

43. Rôl y Fforwm Addysg Gymraeg yw cyfrannu at ddatblygu a gweithredu Cynllun Strategol Addysg Gymraeg; cyfrannu at gynllunio lleoedd cyfrwng Cymraeg rhagweithiol; cyfrannu at ddatblygu a hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg a chyfrannu at yr uchelgais o ran ymgorffori addysg Gymraeg yn Strategaeth Caerdydd Ddwieithog (2017-2022).
44. Mae'r Fforwm Addysg Gymraeg yn cynnwys cynrychiolwyr y blynyddoedd cynnar, Penaethiaid ysgolion cyfrwng Cymraeg cynradd ac uwchradd, cynrychiolwyr addysg uwch ac addysg bellach ac aelodau sy'n cynrychioli Llywodraeth Cymru, Consortiwm Canolbarth y De, Rhieni dros Addysg Gymraeg, Menter Caerdydd a Menter Iaith.
45. Roedd ymateb y Fforwm Addysg Gymraeg yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
46. *Mae'r materion sy'n effeithio ar dderbyniadau i'r sector cyfrwng Cymraeg yn wahanol i'r materion sy'n effeithio ar ysgolion cyfrwng Saesneg a'r teuluoedd sy'n eu dewis.*
47. *Er bod digonolrwydd lleoedd addysg feithrin cyfrwng Cymraeg yn dal i beri pryder mewn rhai rhannau o'r ddinas, roedd y Fforwm yn cefnogi'r newidiadau arfaethedig o ran y meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd meithrin.*
48. *Roedd y prif bryderon yn ymwneud â'r cynnig i waredu'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd', o ystyried nifer uchel y newidiadau i ddalgylchoedd a/neu gynigion o ran trefn ysgolion a pha mor aml y mae'r newidiadau'n digwydd a all arwain at deuluoedd yn cael eu rhoi dan anfantais mewn ardaloedd newidiol iawn, yn benodol ar lefel gynradd pan fyddai'r her logistaidd o gludo brodyr a chwiorydd i ysgolion gwahanol yn achosi'r anawsterau mwyaf. Yn ogystal, gallai'r polisi cenedlaethol ar gyfer cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg arwain at newidiadau pellach ac mae'n bosibl yr effeithir ar y sector hwn yn fwy ar y cyfan oherwydd y newidiadau a ddisgwylir yn y dyfodol, yn ogystal â'r twf a ddisgwylir yn gysylltiedig â thai CDLI.*
49. *Felly, mae'r Fforwm yn argymhell y dylid cadw'r maen prawf yn y meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd cynradd arfaethedig, ac y dylid ychwanegu amrywiad i'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd' presennol (maen prawf 3a) yn syth uwchben y maen prawf 'byw yn y dalgylch'.*
50. *Cafwyd lled-gytundeb ynghylch y meini prawf arfaethedig fel y'i nodwyd yn Opsiynau A a B ar gyfer derbyn i addysg uwchradd. Roedd y Fforwm Addysg Gymraeg yn ffafrio Opsiwn B ar y cyfan, oherwydd ystyriwyd bod trosglwyddo disgyblion gyda'u cyfoedion o'r ysgol gynradd yn bwysig. Roedd aelodau'n cytuno bod anfanteision i rai fel y nodwyd yn y ddogfennaeth ategol ond, wrth bwysu a mesur,*

roeddent o'r farn bod y manteision yn fwy o ystyried yr effaith ar blant a theuluoedd sy'n ceisio cael mynediad at addysg Gymraeg yng nghyd-destun Caerdydd. Roedd y rhain yn cynnwys cynllunio ar gyfer cwricwlwm effeithiol ac effeithlon a chynnig proses bontio o safon. Credwyd y byddai maen prawf sy'n galluogi cyfoedion i symud gyda'i gilydd lle bo'n bosibl yn cefnogi hyn.

51. *Roedd y Fforwm Addysg Gymraeg yn cytuno y byddai gwaredu'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd' yn briodol yn y cyfnod uwchradd ac yn cefnogi'r gwaith o gynllunio a darparu lleoedd yn fwy effeithlon yn benodol o ystyried y newidiadau posibl allai effeithio ar y sector yn y blynyddoedd i ddod.*

Ymateb i farn y Fforwm Addysg Gymraeg (WEF)

52. Er bod llai o ysgolion cyfrwng Cymraeg ar lefel cynradd ac uwchradd, ac y bu llawer o newidiadau yn nhrefn ysgolion a dalgylchoedd, nid oes tystiolaeth sy'n awgrymu y dylid ystyried anghenion ysgolion cyfrwng Cymraeg yn wahanol nac ychwaith y byddai'n fanteisiol creu meini prawf eraill ar sail iaith yr addysgu.
53. Nodir cefnogaeth y Fforwm dros y newidiadau a gynigir i'r meini prawf derbyn i addysg feithrin.
54. Trafodir y pryderon a fynegwyd mewn perthynas â'r cynnig diddymu'r maen prawf cyfeirio brodyr a chwiorydd o ystyried y newidiadau yn y dyfodol yn deillio o bolisi cenedlaethol, gweithredu rhaglen Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif, a sefydlu ysgolion newydd o ganlyniad i ddatblygu safleoedd CDLI ym mharagraffau 34 – 41.
55. Nodir cefnogaeth y Fforwm dros gadw'r 'maen prawf cyfeirio bodyr a chwiorydd' 3a ar gyfer derbyniadau i ysgol gynradd.
56. Nodir cefnogaeth y Fforwm dros Opsiwn B o ran derbyniadau i addysg uwchradd, a'r rhesymeg dros hyn.

Ymateb Esgobaeth Llandaf

57. Roedd ymateb Esgobaeth Llandaf yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3):
58. *Mae Esgobaeth Llandaf yn brif ddarparwr addysg, ac yn un hirdymor. Mae'n ceisio perthnasau agos a phwrpasol gyda'i holl bartneriaid i sicrhau'r canlyniadau gorau i bob plentyn.*
59. *Nid yw Opsiwn A yn cyfeirio at ysgolion bwydo fel un o'r meini prawf, ond mae'n cyfeirio at fyw mewn dalgylch diffiniedig. Fodd bynnag, mae Opsiwn B yn cyfeirio at blant sy'n byw yn nalgylch diffiniedig yr ysgol, un ai heb frawd neu chwaer neu gyda brawd neu chwaer sydd eisoes yn yr ysgol uwchradd, ac sy'n mynychu ysgol fwydo gysylltiedig.*

60. *Nid yw unrhyw ysgol yr Eglwys yng Nghymru wedi'i chynnwys yn y rhestr honno ac nid oes cydnabyddiaeth o'r ffaith bod cysylltiadau cryf ac ystyrlon eisoes ag ysgolion uwchradd lleol, yn aml yn fwy na'r partneriaethau anffurfiol sy'n diffinio ysgol fwydo. Mae'r Adran 7.7 y Polisi Derbyn i Ysgolion drafft yn benodol yn nodi bod gan y rhai sy'n mynychu ysgolion bwydo flaenoriaeth dros y rhai yn y dalgylch nad ydynt yn mynd i ysgol fwydo. Gan ddefnyddio diffiniad yr Awdurdod o ysgol fwydo fel un sydd â chysylltiadau anffurfiol, dylai'r rhain gynnwys ysgolion yr Eglwys yng Nghymru.*
61. *Byddai cyflwyno Opsiwn B o ran meini prawf pan fo gormod o geisiadau na lleoedd yn anfanteisiol iawn i blant o ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru nad ydynt yn dymuno trosglwyddo i un o ysgolion uwchradd yr Eglwys yng Nghymru neu sydd heb gael lle mewn un ohonynt.*
62. *Byddai plant o gefndir lleiafrif ethnig, yn enwedig y rhai sydd â rhieni â sgiliau llythrennedd neu Saesneg gwael, dan anfantis fawr gan eu bod nhw'n llai tebygol o allu fforddio'r drafnidiaeth i ac o ysgol uwchradd yr Eglwys yng Nghymru. Byddai defnyddio ysgolion bwydo fel maen prawf derbyn yn achosi hollt oherwydd byddai argraff rhieni o Ysgolion Eglwysig ac ysgolion cymunedol yn eu gwahaniaethu'n fwyfwy.*
63. *Mae'r Polisi Derbyn i Ysgolion presennol yn cydymffurfio â Deddf Cydraddoldeb 2010 a Chod Derbyn i Ysgolion Llywodraeth Cymru E.3. Mae hyn wedi bod yn amodol ar ddatganiad o'r effaith ar gydraddoldeb yr awdurdod sy'n nodi na chaiff awdurdod derbyn wahaniaethu ar sail anabledd, ailbennu rhywedd, hil ac ymhlith nodweddion eraill, crefydd na chred. Nid yw'n amlwg a fyddai Opsiwn B yn bodloni'r gofyn hwn neu'n ei dorri.*
64. *Rydym yn teimlo'n gryf iawn y byddai Opsiwn B fel cyfres o feini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd ar gyfer ysgolion uwchradd yn anfanteisiol iawn i blant o ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru. Mae ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru wedi bod â chysylltiadau pwrpasol ag ysgolion uwchradd lleol am nifer o flynyddoedd ac yn bodloni diffiniad yr awdurdod o ysgol fwydo.*
65. *Pe byddai Opsiwn B yn cael ei dderbyn, rydym yn credu'n gryf y dylid ystyried ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru yn ysgolion bwydo mewn unrhyw Bolisi Derbyn i Ysgolion i'r dyfodol i sicrhau cyfle cyfartal. Mae'r Esgobaeth yn argymhell Opsiwn A.*

Ymateb i farn Esgobaeth Llandaf

66. Nodir cefnogaeth Esgobaeth Llandaf dros Opsiwn A o ran derbyniadau i addysg uwchradd.
67. Nodir y pryderon a fynegwyd ar gynnwys maen prawf 'ysgol fwydo' (Opsiwn B) ac effaith hyn ar blant sy'n mynd i ysgol gynradd yr Eglwys yng Nghymru.

68. Mae dadansoddiad o'r data CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion Ionawr 2017) mwyaf diweddar (Atodiad 6) yn nodi nad oes llawer o ddilyniant rhwng niferoedd derbyn agrededig yr ysgolion cynradd cymunedol a'r ysgolion uwchradd y mae'r ysgolion cynradd hyn yn eu dalgylchoedd.
69. Cynhaliwyd ymarfer cymharu rhwng niferoedd y disgyblion sy'n mynd i ysgolion bwydo sydd hefyd yn byw yn y dalgylchoedd yn erbyn Nifer Derbyn Cyhoeddedig (NDC) yr ysgol uwchradd gysylltiedig perthnasol, yn y garfan a fydd yn symud i addysg uwchradd yn y flwyddyn ysgol 2019/20. Dengys hyn fod gan 4 allan o'r 13 ysgol uwchradd (Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd, Ysgol Uwchradd y Dwyrain, Ysgol Uwchradd Fitzalan, Ysgol Uwchradd Llanisien) fwy o ddisgyblion yn byw yn eu dalgylchoedd a oedd yn mynd i ysgolion bwydo nag oedd o leoedd ar gael iddynt yn yr ysgolion uwchradd perthnasol.
70. Nid yw ychwanegu ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru fel ysgolion bwydo ar gyfer ysgolion uwchradd cymunedol wedi'i gynnig gan y byddai hyn, mewn llawer o ardaloedd yng Nghaerdydd, yn gwaethgu'r cydbwysedd rhwng nifer y disgyblion a'r lleoedd mewn ysgolion cynradd bwydo a nifer y lleoedd mewn ysgolion uwchradd cymunedol.
71. Byddai gweithredu meini prawf yn seiliedig ar ysgolion bwydo, fel y'i cyflwynir, yn atal y disgyblion sy'n mynd i ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru rhag cael eu hystyried dan y meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd uwch ar gyfer cael lle yn ysgol uwchradd gymunedol eu dalgylch. O ganlyniad, byddai'r plant sy'n mynd i ysgol gynradd yr Eglwys yng Nghymru nad ydynt yn cwrdd â'r meini prawf blaenoriaeth ar gyfer cael lle mewn ysgolion uwchradd yr Eglwys yng Nghymru hefyd dan anfantais wrth wneud cais am lle mewn ysgolion uwchradd cymunedol.

Ymateb Ymddiriedaeth Esgobaeth Trefynwy

72. Roedd ymateb Ymddiriedaeth Esgobaeth Trefynwy yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3):
73. *Rydym yn deall bod prosesau derbyn i ysgolion yn gallu bod yn gymhleth iawn ac, ar adegau, yn ddadleuol ac rydym yn deall bod pobl am i ni ystyried prosesau eraill a fyddai o bosibl yn well i gymunedau Caerdydd. Fodd bynnag, bydd angen i unrhyw ddewisiadau eraill sicrhau eu bod nhw'n gynhwysol ac yn cynrychioli'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu.*
74. *Ar gyfer derbyniadau i addysg uwchradd, cynigir dau ddewis arall – Opsiwn A ac Opsiwn B – a chynnwys maen prawf 'ysgol fwydo' yn Opsiwn B yw'r gwahaniaeth rhwng yr opsiynau. Mae Atodiad 2 y ddogfen bolisi drafft yn nodi manylion ysgolion bwydo sy'n berthnasol i Opsiwn B, fodd bynnag, nid yw ysgolion eglwysig wedi'u cynnwys er*

u bod wedi'u rhestru yn Atodiad 1. Felly, mae'r effaith y newidiadau arfaethedig i'r meini prawf a nodir yn nhudalennau 11-13 o gymharu effaith Opsiwn A a B yn ddiffygiol, o ganlyniad i gyfresi data anghyflawn nad ydynt yn cynnwys yr effaith sylweddol ar blant o ysgolion bwydo eglwysig.

75. *Er bod yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb a'r ddogfen ymgynghori yn nodi ymrwymiad y Cyngor i gyfle cyfartal, drwy gyflwyno cynnig gyda maen prawf ysgol fwydo sy'n anwybyddu ysgolion eglwysig, mae'n amlwg bod effaith wahaniaethol negyddol iawn. Mae Adran 3.7 yn nodi eich bod yn ystyried na fydd effaith wahaniaethol ar bobl gyda chrefyddau gwahanol, credoau neu ddiffyg cred o ganlyniad i'r cynigion derbyn i ysgolion Rydym yn herio hyn yn awchus. Drwy gyflwyno cynnig gyda maen prawf ysgol fwydo sy'n anwybyddu ysgolion eglwysig, mae'n amlwg bod effaith wahaniaethol negyddol dros ben.*
76. *Does dim digon o leoedd mewn ysgolion uwchradd yr Eglwys yng Nghymru yng Nghaerdydd i bawb sy'n gadael ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru. Mae llawer o ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir yn sefydledig ac yn ysgolion bwydo sylweddol i ysgolion uwchradd cymunedol, ac mae ganddynt bartneriaethau cryf â nhw. Does dim ots os yw niferoedd y disgyblion yn llai na'r niferoedd sy'n dod o ysgolion eraill, mae hyn yn cynrychioli ymarfer gwahaniaethol.*
77. *Mae Opsiwn B yn amlwg yn gwahaniaethu yn erbyn ysgolion yr Eglwys yng Nghymru, fel cyd-ddarparwyr addysg, ac yn ddiffygiol iawn, gan ei gwneud yn opsiwn nad yw'n gymwys ei ystyried. Mae Esgobaeth Trefynwy'n argymhell y dylid derbyn Opsiwn A fel y mae'r cynnig ar hyn o bryd.*

Ymateb i farn Ymddiriedaeth Esgobaeth Trefynwy

78. Nodir cefnogaeth yr Esgobaeth dros Opsiwn A o ran derbyniadau i addysg uwchradd.
79. Nodir y pryderon a fynegwyd dros gynnwys maen prawf 'ysgol fwydo' (Opsiwn B) ac effaith hyn ar blant sy'n mynd i ysgol gynradd yr Eglwys yng Nghymru.
80. Trafodir materion yn ymwneud â chynnwys ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru fel ysgolion bwydo ym mharagraffau 68 - 71.
81. Nodir bod 240 lle yn Ysgol Uwchradd yr Eglwys yng Nghymru Teilo Sant ac mae 160 o'r lleoedd hynny'n cael eu pennu ar sail meini prawf ffydd, a 180 lle arall yn Ysgol Uwchradd Esgob Llandaf, a 150 o'r lleoedd hynny'n cael eu pennu yn ôl meini prawf ar sail ffydd, sy'n gwasanaethu disgyblion Caerdydd a'r Fro.
82. Mae 305 o leoedd fesul grŵp blwyddyn yn ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru yng Nghaerdydd.

83. Er bod digon o leoedd mewn ysgolion uwchradd yr Eglwys yng Nghymru yng Nghaerdydd ar gyfer y disgyblion sy'n mynd i ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru, byddai angen i Gyrrff Llywodraethu bob ysgol adolygu eu trefniadau derbyn er mwyn gwneud lle ar gyfer pob disgybl sy'n mynd i ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru yng Nghaerdydd.

Ymateb Grŵp Democratiaid Rhyddfrydol y Cyngor

84. *Mae'r grŵp yn cefnogi'r newidiadau a gynigir i'r meini prawf derbyn i addysg feithrin.*
85. *O ran derbyn i addysg gynradd, mae'r grŵp yn cydnabod bod y Cyngor yn ceisio symleiddio'r meini prawf derbyn er mwyn sicrhau bod rhieni a gwarcheidwaid yn derbyn mwy o wybodaeth ac yn gallu defnyddio'r meini prawf derbyn yn well, gan leihau nifer y plant sy'n methu â chael lle yn eu hysgol gynradd leol.*
86. *Fodd bynnag, mae'r grŵp yn poeni am effaith y newidiadau arfaethedig i'r rheol brodyr a chwiorydd ar ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a mynediad ati. Mae dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg yn llawer mwy na rhai ysgolion cyfrwng Saesneg, sy'n peri anawsterau ychwanegol i rieni sy'n wynebu'r posibilrwydd o fod â phlant mewn ysgolion gwahanol. Golyga hyn y gall y cynigion gael effaith andwyol ar deuluoedd sy'n ceisio addysg Gymraeg.*
87. *O ran derbyniadau i addysg uwchradd, byddai defnyddio agosrwydd yn unig wrth flaenoriaethu dyraniadau lleoedd mewn ysgol â mwy o geisiadau na lleoedd yn golygu dibynnu ar un mesur sy'n annheg a fyddai'n cael ei gamddefnyddio o bosibl.*
88. *Mae risg y bydd newid meini prawf derbyn er mwyn mynd i'r afael ag un elfen o annhegwch yn rhoi plant dan anfantaes er y byddai o fudd i rai eraill sy'n methu â chael lle ac sydd mewn ysgol gynradd fwydo ac o'r herwydd yn llai tebygol o gael lle yn eu hysgol uwchradd leol o ganlyniad i'r meini prawf a nodir yn Opsiwn B. Byddai hyn yn arwain at fethu cael lle yn eu hysgolion cynradd na chwaith yn eu hysgol uwchradd leol, ac nid yw hyn yn dderbyniol.*
89. *Roedd y grŵp eisoes wedi cynnig cyflwyno system bwyntiau yn seiliedig ar agosrwydd at ysgol uwchradd a pha mor hir yr oedd pobl wedi byw yn nalgylch yr ysgol honno, ac roeddem yn siomedig nad yw hyn wedi cael ei ystyried.*
90. *O ystyried y ddau opsiwn a gyflwynwyd, mae'r grŵp o'r farn nad yw'r norm a gynigir yn Opsiwn A yn mynd i'r afael â'r annhegwch y mae llawer o deuluoedd yn ei brofi. Opsiwn B, er gwaethaf ei ddiffygion, yw'r gorau o'r ddau. Byddai rhoi'r rheolau dalgylch a brodyr a chwiorydd ynghlwm â bob mawn prawf, yn ychwanegol i faen prawf ysgolion bwydo yn unig yn lliniaru rhywfaint ar yr annhegwch anfwriadol sydd yn y system fwydo.*

91. *Opsiwn arall gwell fyddai'r system bwyntiau a gynigwyd yn flaenorol.*
92. *Barn y grŵp yw y dylai'r Cyngor weithio gyda Llywodraeth Cymru i ddiweddarau'r Cod Trefniadaeth Ysgolion i alluogi defnyddio cymhwysedd Grant Datblygiad Disgyblion fel maen prawf ar gyfer derbyn i ysgolion.*
93. *Roedd hefyd yn bryderus iawn nad oedd fawr trafodaeth ar y ddarpariaeth cyfrwng Gymraeg yn y ddinas yn yr adroddiad Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru (WISERD). Er bod cyfeiriad at yr iaith Gymraeg yn yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb, mae hyn yn ymwneud ag ymrwymadau statudol yn hytrach nac unrhyw asesiad pellach a gynhaliwyd gan y Cyngor ar effaith y newidiadau arfaethedig ar addysg Gymraeg a'r rhai sy'n ceisio addysg Gymraeg.*
94. *Mae'r grŵp ar ddeall nas ymgysylltwyd yn ffurfiol â'r Fforwm Addysg Gymraeg yn y broses a byddai'n siomedig iawn pe na byddai'r Cyngor yn defnyddio rhanddeiliad fel hyn wrth ddeall effaith y newidiadau arfaethedig ar sector sydd wedi profi twf sylweddol mewn blynyddoedd diweddar a fydd yn tyfu eto.*

Ymateb i farn Grŵp Democratiaid Rhyddfrydol y Cyngor

95. Nodir cefnogaeth y Grŵp dros y newidiadau arfaethedig i'r meini prawf derbyn i addysg feithrin.
96. Mae'r pryderon a fynegwyd mewn perthynas â'r cynnig i ddiddymu'r maen prawf yn ymwneud â chyfeirio brodyr a chwiorydd yn cael eu trafod ym mharagraffau 34 - 41.
97. Fel y nodwyd yn yr adroddiad Cabinet ar 16 Mawrth 2017, Trefniadau Derbyn i Ysgolion 2018/19 a Threfniadau Derbyn i Ysgolion Uwchradd Cydlynol 2018 – 2020, ni fyddai ychwanegu maen prawf 'hyd cyfnod byw yn y dalgylch' yn cael ei gydnabod fel arfer gorau.
98. Cyfeirir at hyn yng Nghod Derbyn i Ysgolion 2.63 Llywodraeth Cymru sy'n cyfeirio at ysgolion cynradd bwydo ac yn nodi os yw Awdurdodau Derbyn yn defnyddio'r maen prawf hwn, bod angen bod yn ofalus oherwydd gall trefniadau o'r fath roi plant sy'n symud i ardal yn hwyr dan anfantais, a dylid ystyried effaith trefniadau o'r fath ar allu ysgol i wasanaethu ei chymuned leol. Byddai'n rhaid bod yn ofalus, a byddai'r un anfantais posibl, yn berthnasol i faen prawf 'hyd y cyfnod byw yn y dalgylch'.
99. Dan Adran 19 Deddf Cydraddoldeb 2010, ni chaniateir gwahaniaethu anuniongyrchol a dan Adran 85 ni chaniateir gwahaniaethu mewn perthynas â Derbyn i Ysgolion. Mae'r Cyngor hefyd wedi ymrwymo i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus ym mhob un o'i benderfyniadau. Byddai maen prawf 'hyd cyfnod byw yn y dalgylch' yn enghraifft o wahaniaethu anuniongyrchol posibl, gan y byddai'r

rhai dan anfantais oherwydd y maen prawf hyn yn fwy tebygol o fod o grwpiau cymdeithasol sy'n agored i niwed gyda nodweddion a ddiogelir; er enghraifft, plant sipsiwn a theithwyr, ceiswyr lloches/ffoaduriaid a rhai disgyblion tramor eraill.

100. Gwnaeth yr adroddiad WISERD ar Feini Prawf Derbyn a gomisiynwyd gan y Cyngor yn 2017, a ystyriwyd gan y Cabinet yn ei gyfarfod ar 16 Tachwedd 2017, nodi sylwadau o adolygiad o drefniadau awdurdodau lleol, gan gynnwys:
- Y trefniadau derbyn hawsaf eu deall yw'r rhai sy'n cynnwys nifer gymharol fychan o feini prawf
 - Y trefniadau derbyn oedd fwyaf anodd eu deall oedd y rhai lle cyflwynir meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd ar gyfer pob ysgol ar wahân.
 - Mae meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd yn anos eu deall pan fônt yn nodi grwpiau blaenoriaeth yn hytrach na meini prawf i'w blaenoriaethu.
 - Gellid ystyried meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd sydd â blaenoriaeth gyfartal yn gymhleth i ymgeiswyr wrth geisio deall graddfeydd y meini prawf.
101. Ni fyddai meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd yn seiliedig ar bwyntiau yn eglur ac yn hawdd i bob rhiant eu deall.
102. Ymgynghorwyd â'r Fforwm Addysg Gymraeg yn rhan o'r ymgynghoriad statudol gyda phob partner arall.

Ymateb Jenny Rathbone AC

103. Roedd ymateb Jenny Rathbone AC yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3):
104. *Mae dalgylchoedd yn annheg ac yn achosi anawsterau ariannol sylweddol i deuluoedd yn Llanedern/Pentwyn oherwydd nad oes ysgol anghrefyddol yno mwyach.*
105. *Mae angen ystyried newid dalgylchoedd i sicrhau ffrwd dderbyn gynhwysfawr a chytbwys ym mhob ysgol, gan ddefnyddio Grant Amddifadedd Disgyblion (PDG) i dargedu adnoddau i ddisgyblion tlotach a chynnig llwybrau cerdded/beicio diogel i bob ysgol gyda hyfforddiant cymhwysedd beicio a chynlluniau benthyg ar gyfer prynu beics o lefel gynradd ymlaen.*

Ymateb i farn Jenny Rathbone AC

106. Mae'r Cyngor yn cydnabod pa mor bwysig yw sicrhau bod trefniadau dalgyloch yn eglur a bod gwybodaeth am dderbyniadau yn galluogi rhieni i wneud penderfyniadau effeithiol ynghylch lle y dylent ymgeisio am ysgol i'w plentyn/plant.

107. Mae Llanedern a Pentwyn yn cael eu gwasanaethu gan ddwy ysgol uwchradd gymunedol, sef Ysgol Uwchradd Llanisien ac Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern.
108. Mae trefniadau derbyn Ysgol Uwchradd yr Eglwys yng Nghymru Teilo Sant hefyd yn cynnig 80 o leoedd agored sy'n rhoi blaenoriaeth i blant sy'n mynd i Ysgolion Cynradd yr Eglwys yng Nghymru nad yw'r teulu'n bodloni'r meini prawf derbyn am le sefydledig, ac yna i blant y mae eu teuluoedd yn byw yn nalgylchoedd Ysgolion Cynradd Bryn Celyn, Glyncoed, Llanedern a Springwood nad ydynt yn bodloni'r meini prawf derbyn am le sefydledig.
109. Trafodwyd yr awgrymiad i ystyried sut y gellid helpu'r rhai mewn tloidi yn Adroddiad WISERD a ystyriwyd yn y cyfarfod Cabinet ar 16 Tachwedd 2017.
110. Fel y cytunwyd yn y cyfarfod Cabinet ar 16 Tachwedd 2017, bydd swyddogion yn ystyried sut gall meini prawf derbyn eraill effeithio'n bositif ar amrywiaeth a/neu ddisgyblion sydd dan anfantais gymdeithasol neu economaidd.

Ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Llwynbedw

111. Roedd ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Llwynbedw yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
112. *O ran derbyniadau i addysg uwchradd, mae'r ysgol yn credu mai Opsiwn A yw'r cynnig mwyaf teg i ddisgyblion a rhieni.*
113. *Mae'r Corff Llywodraethu o'r farn bod cynnig Opsiwn B i ychwanegu maen prawf o ran mynychu ysgol gynradd fwydo yn annheg. Mae llawer o ysgolion yng Nghaerdydd yn derbyn mwy o geisiadau na lleoedd a gall yr opsiwn arwain at blant sy'n byw'n agos iawn at ysgol uwchradd y maent yn dymuno ei mynychu yn methu â gwneud hynny, gan eu bod wedi symud i Gaerdydd ac felly heb fynychu ysgol gynradd leol.*
114. *Gallai Opsiwn B fod yn anodd i deuluoedd gyda phlant sydd ar y gofrestr yr ysgol ar hyn o bryd.*

Ymateb i farn Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Llwynbedw

115. Nodir cefnogaeth y Corff Llywodraethu dros Opsiwn A o ran derbyniadau i addysg uwchradd.

Ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Howardian

116. Roedd ymateb Corff Llywodraethu a Rhieni Ysgol Gynradd Howardian yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).

117. *Mae Opsiwn B ar y cyd â'r cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Uwchradd Caerdydd yn 2020 yn rhoi'r cyfle gorau i'n plant allu symud i ysgol uwchradd eu dalgylch gyda'u grŵp cyfoedion.*
118. *Mae'r ysgolion bwydo arfaethedig yn amlwg ac yn eglur ac wedi'u creu yn rhesymegol.*
119. *Byddai Opsiwn B yn helpu'r ysgol uwchradd leol i gynnal partneriaethau agos gyda'r ysgolion cynradd lleol.*
120. *Mae'r niferoedd derbyn yn yr ysgolion cynradd bron yn gyfartal â nifer derbyn Ysgol Uwchradd Caerdydd a bydd estyniad arfaethedig Ysgol Uwchradd Caerdydd gan ddwy ffrwd ychwanegol yn cynnig digon o gapasiti ar gyfer carfan 2 ffrwd o Howardian o 2022 ymlaen.*
121. *Bydd Opsiwn B yn cynnig parhad addysg i ddisgyblion ac yn galluogi rhan fwyaf y plant yn yr ysgolion bwydo i symud fel grŵp cyfoedion gyda'i gilydd i ysgol uwchradd y dalgylch lleol. Mae hyn yn ategu ac yn cynnal cysylltiadau cymunedol a chymorth cyfoedion ac yn hyrwyddo lles disgyblion, sydd wrth galon diwygiadau Llywodraeth Cymru. Mae hefyd yn cefnogi agendau cenedlaethol eraill megis Gyda'n Gilydd dros Blant a Phobl Ifanc a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.*
122. *Mae Opsiwn B yn rhoi mwy o sicrwydd i blant yn ein Blwyddyn 6, yn lleihau'r straen ychwanegol a achosir gan eu symud nhw o'u grwpiau cyfoedion sefydledig ac yn gwella llesiant disgyblion ac yn eu tro, eu canlyniadau academaidd.*
123. *Byddai'r prosesau pontio o CA2 i CA3 yn well a byddai cydweithrediad ledled y Cyfnodau Sylfaen yn fwy effeithiol.*
124. *Byddai meini prawf ysgolion bwydo yn sicrhau mewnbwn a sail disgyblion mwy amrywiol o ran ffactorau economaidd-gymdeithasol, y gymuned ac ethnigrwydd, yn hytrach na bod pellter oddi wrth faestref gyfoethog yn ffactor mwy sylweddol.*
125. *Mae Opsiwn B yn creu mwy o gyfleoedd o ran opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy.*

Ymateb i farn Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Howardian

126. Nodir cefnogaeth y Corff Llywodraethu dros Opsiwn B o ran derbyniadau i addysg uwchradd.
127. Cydnabyddir bod Niferoedd Derbyn Cyhoeddedig agrededig Ysgolion Cynradd Lakeside, Marlborough, Rhydypennau a Pharc y Rhath bron yn gyfartal â Nifer Derbyn Cyhoeddedig Ysgol Uwchradd Caerdydd ac y byddai estyniad arfaethedig Ysgol Uwchradd Caerdydd yn cynnig digon o gapasiti ar gyfer dau ddsbarth mynediad ychwanegol. Fodd bynnag, fel y nodir ym **mharagraffau 65-65**, nid oes llawer o gysondeb rhwng niferoedd derbyn agrededig ysgolion

cynradd cymunedol ledled Caerdydd a'r ysgolion uwchradd sy'n gwasanaethu eu dalgylchoedd.

Ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Marlborough

128. Roedd ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Marlborough yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
129. *Mae'r Corff Llywodraethu yn dal i boeni bod y meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd yn annheg i deuluoedd sy'n byw yn nalgylch Ysgol Gynradd Marlborough oherwydd eu pellter daearyddol i'r ysgol uwchradd (Ysgol Uwchradd Caerdydd) o'i chymharu â thair ysgol gynradd bartner arall sy'n agosach.*
130. *Mae'r Corff Llywodraethu'n cynnig y dylai hyd y cyfnod y bu'r teulu yn byw yn y dalgylch fod yn fwy o flaenoriaeth nag agoswydd y cartref at yr ysgol uwchradd (neu faen prawf arall sy'n gwaredu'r annhegwch o agoswydd).*
131. *Mae'r Corff Llywodraethu yn unfryd o blaid Opsiwn B o ran derbyn i ysgolion uwchradd, sy'n cynnig opsiwn llawer tecach i'r gymuned ac yn helpu i ddiddymu'r meini prawf annheg pan fo mwy o geisiadau na lleoedd ar hyn o bryd, sy'n defnyddio'r pellter daearyddol at ysgol uwchradd y dalgylch.*
132. *Bydd Opsiwn B yn galluogi grwpiau ffrindiau yn yr ysgol gynradd i aros gyda'i gilydd wrth bontio i'r ysgol uwchradd ac yn helpu wrth leihau lefel y straen a phryder sy'n bodoli ar hyn o bryd.*

Ymateb i farn Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Marlborough

133. Nodir cefnogaeth y Corff Llywodraethu dros Opsiwn B o ran derbyniadau i addysg uwchradd.
134. Trafodir y pryderon ynghylch agoswydd/hyd cyfnod ym mharagraffau 97 - 99.

Ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Parc y Rhath

135. Roedd ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Parc y Rhath yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
136. *Mae'r Corff Llywodraethu yn unfryd o blaid dewis Derbyniadau i Ysgolion Uwchradd: Opsiwn B. Dyma yw'r opsiwn gorau a fydd yn sicrhau bod gan rieni plant yr ysgol y cyfle gorau o gael lle i'w plant yn Ysgol Uwchradd Caerdydd os yw'r teulu'n byw yn nalgylch Ysgol Gynradd Parc y Rhath.*
137. *Ystyrir bod pontio i'r ysgol uwchradd yn hanfodol bwysig i les plant felly mae'n bwysig bod plant yn pontio gyda'u carfan/cyfoedion.*

138. *Mae'n hanfodol bwysig amddiffyn yr amrywiaeth y mae Ysgol Gynradd Parc y Rhath yn ei chyflwyno i Ysgol Uwchradd Caerdydd.*
139. *Dylai bod dyletswydd ar bob ysgol uwchradd eglwysig a sefydledig i roi gwybod i rieni bob plentyn Blwyddyn 7 yn y dyfodol ar yr un diwrnod ag y mae'r awdurdod lleol yn rhyddhau'r derbyniadau i blant a fydd yn mynychu ysgolion uwchradd cymunedol.*
140. *Mae'r Corff Llywodraethu'n poeni y bydd plant sy'n dewis addysg Gymraeg neu addysg breifat i'w plant ar lefel ysgol gynradd yn cael lle yn Ysgol Uwchradd Caerdydd pan fyddant eisiau i'w plant newid i'r system Saesneg neu'r system wladol. Ni ddylid caniatáu hyn ar draul plant sy'n byw yn nalgylch Ysgol Gynradd Parc y Rhath ac sy'n mynd i'w hysgol ddalgylch leol.*
141. *Mae angen i'r Cyngor fod yn strategol ac yn rhagweithiol iawn wrth gyhoeddi cynlluniau posibl ar gyfer addysg uwchradd ledled y ddinas cyn gynted â phosibl - a fydd ysgol uwchradd newydd ym Mhontpennau? Pa ysgol uwchradd y bydd disgwyl i ddisgyblion Ysgol Gynradd Howardian ei mynychu mewn pedair blynedd?*

Ymateb i farn Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd Parc y Rhath

142. Nodir cefnogaeth y Corff Llywodraethu dros Opsiwn B o ran derbyniadau i addysg uwchradd.
143. Fel y nodir ym mharagraff 2.23 Cod Derbyn i Ysgolion Llywodraeth Cymru, er mwyn sicrhau cysondeb rhwng awdurdodau derbyn ac osgoi dryswch i rieni, mae'n rhaid bod dyddiadau cyffredin gan bob awdurdod derbyn mewn unrhyw ardal ALI ar gyfer dychwelyd ceisiadau cynradd ac uwchradd ar gyfer y flwyddyn fynediad arferol. Gellid cytuno ar ddyddiadau cyffredin gwahanol ar gyfer ceisiadau cynradd ac uwchradd.
144. Mae dyddiad cyffredin yr holl ysgolion uwchradd, gan gynnwys ysgolion uwchradd eglwysig a sefydledig wedi bod ar waith ers 2015/16, yn unol â gofynion y Cod Derbyn i Ysgolion.
145. Ni chaiff y Cyngor atal rhieni disgyblion sydd wedi cofrestru mewn ysgolion cynradd Cymraeg neu addysg breifat rhag nodi ysgol gyfrwng Saesneg fel dewis nac ychwaith atal unrhyw ddisgyblion sy'n gymwys, yn ôl eu dyddiad geni, rhag eu derbyn.
146. Ysgol Uwchradd Llanisien sy'n gwasanaethu Pontpennau. Cafodd pob disgybl sy'n byw ym Mhontpennau a geisiodd am le yn Ysgol Uwchradd Llanisien yn y broses dderbyn ar gyfer mis Medi 2018 le yn yr ysgol.
147. Roedd Cynllun Seilwaith Addysg y Cyngor wedi'i gynnwys yn y Cynllun Datblygu Lleol Adnau (CDLI) yn 2013. Mae'r Cynllun Seilwaith yn amlygu cynigion buddsoddi / datblygu ac yn nodi

gofynion seilwaith i'r dyfodol yn seiliedig ar lefel y twf a ragfynegir yng Nghaerdydd, gan gynnwys darpariaeth ysgol uwchradd ychwanegol i wasanaethu datblygiadau tai arfaethedig yng ngogledd ddwyrain Caerdydd. Mae amserlenni'r cynigion hyn yn dibynnu ar amserau'r datblygiadau tai sy'n cael eu cyflwyno.

148. Mae Ysgol Gynradd Howardian yn nalgyloch Ysgol Uwchradd Caerdydd. Rhestrir trefniadau ysgolion bwydo pob ysgol gynradd ac uwchradd cymunedol ar gyfer derbyn i'r ysgol yn 2019/2020 ym Mholisi Derbyn i Ysgolion drafft 2019/2020 . Yn unol â gofynion Cod Derbyn i Ysgolion LIC, ni chaiff y Cyngor ymgynghori ar drefniadau a fyddai'n weithredol yn 2022/2023. Ni chaniateir ymgynghori ar drefniadau ar gyfer y flwyddyn ysgol 2022/2023 ond rhwng 1 Medi 2020 a 1 Mawrth 2021.
149. Cadarnhaodd y Cyngor ei raglen fuddsoddi Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif ym mis Rhagfyr 2017. Bydd angen ystyried yr adolygu dalgyloedd a sefydlu dalgyloedd newydd, er mwyn cynnig gwell cysondeb o ran maint dalgyloedd a phoblogaeth yn yr ysgol. Byddai unrhyw newidiadau arfaethedig o'r fath yn cael eu hategu gan newidiadau i ddarpariaeth gynradd a/neu uwchradd a ddaw yn sgil rhaglen Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif Llywodraeth Cymru.

Ymateb Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Monica

150. Roedd ymateb gan Bennaeth Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Monica yn cynnwys y pwyntiau canlynol (mae copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
151. *Ydych chi'n cefnogi'r trefniadau derbyn meithrin 2019/2020 a gynigir?*
- Ydw
152. *Ydych chi'n cefnogi'r trefniadau derbyn cynradd 2019/2020 a gynigir?*
- Ydw.
153. *Ar y cyfan, mae hyn yn ymddangos yn symlach ac mae'n debyg mai agoswydd yw'r system decaf. Dylai cadw brodyr a chwiorydd gyda'i gilydd yn y cyfnod cynradd fod yn flaenoriaeth o hyd - mae diddymu'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd' i'w weld yn annheg os yw'r Cyngor yn gwneud newidiadau i'r dalgyloch tra mae'r teulu yn mynychu'r ysgol.*
154. *Ydych chi'n cefnogi'r trefniadau derbyn uwchradd 2019/2020 a gynigir?* - Nac ydw
155. *Os ydych chi'n cefnogi'r trefniadau a gynigir, pa opsiynau uwchradd sydd orau gennych chi – Opsiwn A*
156. *Byddai cyflwyno system ysgol fwydo yn rhoi plant o ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru dan anfantais sylweddol. Nid oes digon o leoedd ysgol uwchradd yr Eglwys yng Nghymru i ateb y galw. Byddai plant sydd o gefndir lleiafrifoedd ethnig (yn benodol y rhai y*

mae gan eu rhieni sgiliau Saesneg a/neu sgiliau llythrennedd gwael) dan anfantais yn sylweddol gan eu bod yn llai tebygol o allu fforddio teithio i ac o ysgol uwchradd yr Eglwys yng Nghymru. Mae llawer o rieni'n dewis ysgolion eglwysig gan fod addysg yn seiliedig ar ffydd yn cael ei hystyried yn elfen hanfodol o unrhyw addysg gyflawn; nid yw'r dewis hwn ar gael i lawer. I ble byddai plant mewn ysgolion cynradd yr Eglwys yng Nghymru yn mynd? Mae system ysgol fwydo'n creu hollt yn fwy fyth o ran argraff rhieni, a bydd yn rhannu ysgolion ymhellach i ysgolion 'gyda' ac ysgolion sydd 'heb'. Mae hyn yn cyfyngu ar y dewis o ysgolion i bawb.

157. *Mae'n ymddangos mai lleoedd ysgol yn seiliedig ar agosrwydd yw'r ffordd decaf. Ni ddylid ystyried am ba hyd y mae disgybl wedi bod yn byw mewn cyfeiriad. Mae rhai o'n dysgwyr sydd fwyaf agored i niwed wedi byw mewn cyfeiriadau gwahanol ac wedi bod mewn sawl ysgol wahanol. Ni ddylent fod dan anfantais o ganlyniad i hyn, maent wedi gorfod symud yn aml oherwydd cost uchel llety rhent ac maent eisoes yn agored i dangyflawni oherwydd amddifadedd.*

Ymateb i farn Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Monica

158. *Nodir cefnogaeth y Pennaeth ar gyfer y newidiadau arfaethedig i feini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd yn addysg feithrin a chynradd.*
159. *Nodir cefnogaeth y Pennaeth dros Opsiwn A o ran derbyniadau i addysg uwchradd.*
160. *Trafodir y pryderon ynghylch cynnwys maen prawf 'ysgol fwydo' ar gyfer derbyn i addysg uwchradd ym mharagraffau 68 – 71.*

Ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Hamadryad

161. *Roedd ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Hamadryad yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).*
162. *Er bod yr adroddiad WISERD yn trafod yr heriau a wynebir gan y sector cyfrwng Saesneg ac ysgolion cyfun cyfrwng Saesneg yn benodol, mae'n amlwg nad oes unrhyw drafodaeth am addysg gyfrwng Cymraeg. Mae'n debyg y bydd newid y polisi derbyn ac yn benodol y rheol brodyr a chwiorydd yn cael effaith sylweddol ar ysgolion cyfrwng Cymraeg gan fod nifer o ysgolion cyfrwng Cymraeg eisoes yn llawn, ac mae ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg ymhellach oddi wrth ei gilydd nag ysgolion cyfrwng Saesneg cyffelyb.*
163. *Nid oes gan Ysgol Hamadryad ddalgyrch ar hyn o bryd a phe byddai'r newid arfaethedig yn cael ei gyflwyno byddai nifer o rieni gyda mwy nac un plentyn yn gorfod dyfalu ym mha ddalgyrch byddai'r cyfeiriad yn y dyfodol er mwyn ceisio sicrhau y byddai eu plant yn mynd i'r un ysgol.*

164. *Mae'r Corff Llywodraethu'n credu'n gryf na ddylid diddymu'r rheol brodyr a chwiorydd oherwydd yr effaith benodol a gâi ar addysg gyfwng Cymraeg. Os nad yw hynny'n bosibl, dylid sicrhau bod rhieni yn Grangetown a Butetown yn cael eu trin yn deg os ydynt yn penderfynu anfon eu plant i Ysgol Hamadryad (neu Ysgol Pwll Coch neu Ysgol Mynydd Bychan).*

Ymateb i farn Corff Llywodraethu Ysgol Hamadryad

165. Trafodir y pryderon ynghylch yr heriau sy'n wynebu addysg gyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg ym mharagraff 52.
166. Trafodir y pryderon ynghylch diddymu'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd' ym mharagraffau 34 – 41.

Ymateb Pennaeth Ysgol Pencae

167. Roedd ymateb gan Bennaeth Ysgol Pencae'n cynnwys y pwyntiau canlynol (mae copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
168. *O ystyried y ffaith bod y Sir eisoes wedi newid dalgylch Ysgol Pencae i fwydo Ysgol Glantaf yn lle Ysgol Plasmawr (Medi 2017), roedd amod yn y trefniadau Derbyn a oedd yn gwarantu y byddai brodyr a chwiorydd iau yn Ysgol Pencae yn cael mynd i Ysgol Plasmawr er mwyn mynd i'r un ysgol â'u teulu, yn hytrach nag Ysgol Glantaf.*
169. *Mae'r addewid hwn yn cael ei dorri yn y trefniadau newydd ac felly rydw i, fel Pennaeth, yn erbyn rhan hon yr ymgynghoriad. Nid yw hyn yn deg gan y rhoddir pwyslais ar yr addewid hwn yn ystod y cyfnod o newid. Bydd hyn yn achosi llawer o broblemau i deuluoedd, ac yn fwy na hynny, yn gwneud i'r Sir edrych yn ddrwg iawn am newid trefniadau unwaith eto!*

Ymateb i farn Pennaeth Ysgol Pencae

170. Trafodir y pryderon ynghylch diddymu'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd' ym mharagraffau 34 – 41.

Ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch

171. Roedd ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
172. *Mae Ysgol Pwll Coch wedi profi newidiadau dalgylchoedd yn ddiweddar yn dilyn agor Ysgol Treganna newydd, ac mae mwy o newidiadau yn debygol yn y dyfodol agos wrth lunio dalgylch Ysgol Hamadryad. Felly, mae'r ysgol a'r gymuned y mae'n ei gwasanaethu wedi hen arfer â'r materion sy'n deillio o dderbyniadau a'u heffaith ar blant a theuluoedd.*

173. *Mae Ysgol Pwll Coch yn falch o weld yr ymchwil a wnaeth yr Athro Chris Taylor ar feini prawf derbyn ac mae o blaid cynllunio'n seiliedig ar ymchwil.*
174. *Mae'r ysgol yn poeni bod yr ymchwil wedi canolbwyntio ar un sector yn unig (ysgolion uwchradd cyfrwng Saesneg) sydd felly'n sail i'r newidiadau arfaethedig ym mhob sector.*
175. *Mae'r ymchwil yn ymdrin ag addysg Gymraeg mewn modd arwynebol iawn, heb unrhyw drafodaeth ar y berthynas rhwng y meini prawf derbyn, y dalgylchoedd a'r nod o gynyddu'r niferoedd sy'n derbyn addysg Gymraeg, ac mae'n gwneud awgrymiadau uchelgeisiol megis annog Llywodraeth Cymru i ystyried newid ei pholisiau mewn sawl ffordd, gan gynnwys ystyried bandio a newid natur yr ysgolion eu hunain.*
176. *Mae gan y Cyngor ei Fforwm Addysg Gymraeg ei hun ac mae'n anffodus nad yw'r adroddiad na'r broses cyn yr ymgynghoriad wedi gweithio gyda'r corff hwn.*
177. *Mae Ysgol Pwll Coch yn croesawu'r ystyriaeth a roddir i ddisgyblion sy'n gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim, disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol, disgyblion o leiafrifoedd ethnig a disgyblion nad yw'r Gymraeg na'r Saesneg yn brif iaith eu cartref, ond rydym yn siomedig am y diffyg trafodaeth ar y cyd-destun cyfrwng Gymraeg.*
178. *Mae'r adroddiad yn dweud bod hollt mawr yn yr ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg, yn benodol mewn perthynas â'r nifer isel o ddisgyblion du a lleiafrifoedd ethnig ar y gofrestr a'r nifer is o blant sy'n gymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim ynddynt. Mae hollt mawr yn yr ysgolion cyfrwng Cymraeg ond dim ond mewn perthynas ag ysgolion uwchradd cyfrwng Saesneg. Mae'r hollt yn llawer llai sylweddol wrth ystyried yr ysgolion cyfrwng Cymraeg yn cael eu hystyried mewn perthynas â'i gilydd ac â'u hysgolion cynradd. Mae'r hollt a welir yn ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg yn ganlyniad demograffig o'r sector cynradd cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd yn hytrach na'r ffordd y caiff derbyniadau eu gweinyddu, fodd bynnag, nid yw'r adroddiad yn ystyried y cyfrwng cynradd Cymraeg na'r ffyrdd y gellid lleihau unrhyw hollt cymdeithasol. Byddai Ysgol Pwll Coch yn falch o weld ymchwil a fyddai'n cynorthwyo i liniaru'r hollt hwn mewn ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg.*
179. *Mae'r adroddiad yn adolygu trefniadau derbyn mewn pymtheng awdurdod lleol arall, mae dau o'r rhain yng Nghymru, ond nid yw'n trafod yn fanwl pam na sut mae ALLau yn Lloegr yn debyg i Gaerdydd, o ystyried y ffaith amlwg nad oes unrhyw addysg gyfrwng Cymraeg yn Lloegr. Ni thrafodir y ffordd y mae Casnewydd ac Abertawe'n ymdrin ag addysg gyfrwng Cymraeg o gwbl.*
180. *Nid yw'r adroddiad yn ystyried maint y dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg sydd fel arfer yn llawer mwy na dalgylchoedd cyfrwng*

Saesneg. Nid oes unrhyw dystiolaeth bod y Corff Llywodraethu'n ymwybodol o'r ffaith bod dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg yn effeithio ar brisiau tai.

181. *Mae dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg yn profi mwy o newidiadau rheolaidd na dalgylchoedd addysg gyfrwng Saesneg, ac mae angen ystyried yn ofalus yr effaith ar deuluoedd a phlant sydd eisoes mewn ysgol benodol; roedd Ysgol Pwll Coch yn cytuno'n gryf â'r pwyntiau pwysig a wnaed ar yr effeithiau negyddol a ddaw o ganlyniad i roi brodyr a chwiorydd mewn ysgolion gwahanol. Mae'r materion hyn yn waeth yn gyffredinol i blant oedran cynradd a byddai'n anos fyth i'r rhai sy'n dewis addysg Gymraeg gan fod dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg yn gyffredinol yn llawer mwy.*
182. *Mae Ysgol Pwll Coch o'r farn nad oes achos ar hyn o bryd dros newid y maen prawf cyfeirio brodyr a chwiorydd; yr ateb amlwg yw symleiddio'r meini prawf dan ystyriaeth.*
183. *Mae'r awgrymiad bod y Cyngor yn ei gwneud hi'n glir nad yw byw mewn dalgylch penodol yn gwarantu lle i blentyn yn hollol rhesymol.*
184. *Ni all Ysgol Pwll Coch fod yn hyderus bod y cynigion presennol yn seiliedig ar ddealltwriaeth drylwyr o'u goblygiadau ar addysg Gymraeg ac mewn rhai achosion byddent yn effeithio'n negyddol arni.*
185. *Nid yw Ysgol Pwll Coch felly'n cefnogi'r cynigion ymgynghori a hoffai weld ymchwil perthnasol yn cael ei wneud, sy'n ystyried addysg Gymraeg cyn newid y system gyfredol.*

Ymateb i farn Corff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Pwll Coch.

186. *Trafodir y pryderon ynghylch ystyried addysg Gymraeg a'r ymgysylltiad â'r Fforwm Addysg Gymraeg ym mharagraff 52 a pharagraff 102.*
187. *Trafodir y pryderon ynghylch gwaredu'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd' ym mharagraffau 34 – 41.*

Ymateb Ysgol Uwchradd (Sefydledig) yr Eglwys Newydd

188. *Roedd ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Uwchradd yr Eglwys Newydd yn cynnwys y pwyntiau canlynol (gallwch weld copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).*
189. *Er bod yr Adroddiad Meini Prawf Derbyn (WISERD) yn cynnig llawer o awgrymiadau ar gyfer gwneud meini prawf presennol yn haws eu deall ac yn llai cymhleth a pharhau i fodloni'r gofynion statudol angenrheidiol, nid yw'r awdurdod wedi cymryd cyfle i fireinio'r meini prawf i'w gwneud nhw'n haws eu deall a thrwy hynny'n fwy teg a hygyrch.*

190. *Nid yw'n glir pam mae Caerdydd yn dal i ddefnyddio 'sail feddygol neu gymdeithasol gryf' fel maen prawf ac nid yw'r llywodraethwyr o blaid parhau i ddefnyddio'r maen prawf hwn.*
191. *Mae'r llywodraethwyr yn cefnogi ail-gyflwyno 'mynychu ysgol fwydo' fel maen prawf, y mae Ysgol Uwchradd (Sefydledig) yr Eglwys Newydd yn ei ddefnyddio erioed, gan gydnabod ei fod yn helpu i gynnig parhad yn y gymuned leol, yn benodol i ddisgyblion a theuluoedd sy'n fwy agored i niwed. Yn rhan o'r trefniadau pontio, mae hefyd yn cynnig parhad cwricwlaidd drwy brofiadau cwricwlaidd a rennir.*
192. *Er bod ychydig o bryder y byddai'r maen prawf 'ysgol fwydo' yn rhoi teuluoedd sy'n symud i mewn i'r ardal dan anfantais, mae'n debyg y byddai'r holl leoedd mewn ysgolion uwchradd sydd â mwy o geisiadau na lleoedd wedi'u dyrannu cyn unrhyw symud. Rydym hefyd yn gwybod bod rhai teuluoedd yn symud o'r ardal ar ôl iddynt gael lle yn yr ysgol, felly mewn ardaloedd â mwy o symudedd mae'n bosibl y deuai lleoedd ar gael i deuluoedd sy'n symud i mewn i'r ardal.*
193. *Nid yw'n glir pam mae Cynlluniau Gofal Iechyd Unigol a Ariennir yn cael eu hystyried yn faen prawf ar gyfer ysgolion uwchradd. Bydd plant ifanc fel arfer yn cael eu hasesu yn ystod y flwyddyn feithrin neu'n gynnar yn y cyfnod cynradd ac os yw'n briodol yn derbyn Datganiad o Angen Addysgol Arbennig. Nid yw'r llywodraethwyr yn cefnogi'r maen prawf hwn.*

Ymateb i farn Ysgol Uwchradd (Sefydledig) yr Eglwys Newydd

194. *Nid yw'r mwyafrif y blaenoriaethau a gyflwynir gan rieni ar sail feddygol neu gymdeithasol yn bodloni'r maen prawf cyhoeddedig sy'n gofyn am dystiolaeth benodol. Mae gweithredu'r maen prawf hwn dros nifer o flynyddoedd yn awgrymu nad yw rhieni'n deall yn llwyr beth yw 'sail feddygol neu gymdeithasol gryf', ac yn aml mae'n anodd ei mesur yn wrthrychol. Mae modd ystyried asesiad gan ymarferydd meddygol unigol neu weithiwr cymdeithasol sy'n argymhell mynd i ysgol benodol yn oddrychol a heb unrhyw gyd-destun ehangach, oherwydd mae'n bosibl ateb anghenion disgyblion heb ddatganiad o angen addysgol meddygol neu anghenion addysgol arbennig mewn unrhyw ysgol prif lif.*
195. *Ni fodlonir y maen prawf hwn ond pan fo amgylchiadau teilwng penodol y bu gofyn am lefel o gefnogaeth gan feddyg ymgynghorol ar eu cyfer, neu pan fo'r plentyn yn derbyn cymorth gan y Gwasanaethau Cymdeithasol ond heb ei ystyried yn Blentyn sy'n Derbyn Gofal, a phan fo'r cyngor a ddarperir gan y gweithwyr proffesiynol hyn yn nodi mai dim ond yn yr ysgol ddewis y gellid ateb anghenion o'r fath. Mae amgylchiadau o'r fath yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i: plant â materion iechyd meddwl; plant sy'n profi trawma corfforol neu emosiynol neu drais domestig, a'r plant a ystyrir yn agored i niwed yng nghyd-destun materion teulu.*

196. Mae'r Cyngor yn cydnabod er bod cynnwys y maen prawf hwn o bosibl yn agored i ddehongliad, mae'r maen prawf yn galluogi ystyriaeth berthnasol i amgylchiadau plant sydd ymhlith y mwyaf agored i niwed yng Nghaerdydd. Ystyrir cynnwys canllaw ychwanegol yn y llyfryn Derbyn i Ysgolion (Gwybodaeth i Rien) er mwyn ceisio osgoi camddealltwriaeth.
197. Nodir cefnogaeth y Corff Llywodraethu dros Opsiwn B o ran derbyniadau i addysg uwchradd.
198. Mae cynnwys y maen prawf Cynllun Gofal Iechyd Unigol a Ariennir yn y meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd o ran derbyniadau i addysg uwchradd yn galluogi ystyried blaenoriaethu derbyn dysgwyr y byddai eu hanghenion gofal iechyd yn cael eu bodloni'n fwyaf priodol mewn ysgol uwchradd benodol. Ni fyddai angen Datganiad o Anghenion Addysgol Arbennig ar ddysgwyr heb anghenion dysgu dwys.

Ymateb Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

199. Roedd ymateb gan Bennaeth Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr yn cynnwys y pwyntiau canlynol (mae copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
200. *Mae Llywodraethwyr Ysgol Plasmawr yn falch o weld 'Ysgolion Bwydo' yn cael eu hystyried mewn perthynas â meini prawf derbyn i addysg uwchradd. Fodd bynnag, credir na roddwyd digon o sylw yn y ddogfen ymgynghori i'r sefyllfa unigryw sy'n wynebu addysg Gymraeg pan sefydlir ysgolion newydd heb ddalgylch penodol am gyfnodau hir neu pan addasir ysgolion.*
201. *Teimlir y dylai'r ddogfen roi ystyriaeth ar wahân i ysgolion newydd drwy gynnwys 'brawd/chwaer' er mwyn cefnogi teuluoedd sy'n awyddus i gefnogi ysgolion newydd ond sydd hefyd am i'w plant fynychu'r un ysgol, yn enwedig yn y sector cynradd.*

Ymateb i farn Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

202. Nodir cefnogaeth y Corff Llywodraethu dros Opsiwn B o ran derbyniadau i addysg uwchradd.
203. Trafodir y farn a fynegwyd ynghylch cynnwys maen prawf yn benodol i ysgolion sydd newydd eu sefydlu ym mharagraffau 34 - 41.

Ymateb Cyfreithwyr Albany

204. Roedd ymateb gan Gyfreithwyr Albany yn cynnwys y pwyntiau canlynol (mae copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
205. *Mae ail-gynnwys y system fwydo yng Nghaerdydd yn gwahaniaethu yn weithredol yn erbyn rhannau o'r gymuned sy'n fwy mudol ac sydd*

felly'n llai tebygol o fod ar gofrestr yr ysgol trwy gydol y cyfnod cynradd neu'r rhai sy'n symud i'r dalgylch yn hwyrach yn y cyfnod cynradd. Gall hyn gynnwys cymunedau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig, plant ceiswyr lloches a ffoaduriaid a'r gymuned deithiol.

206. *Mae'r system arfaethedig yn gwahaniaethu yn erbyn teuluoedd sy'n agored i niwed ar incwm isel nad ydynt yn cynnal llety parhaol a sicr ac felly mae'n ymddangos fel ei fod yn ffafrio rhieni mwy cefnog sy'n gallu symud i gartref parhaol mewn dalgylch "deniadol" pan fo eu plant mewn oedran cyn cynradd.*
207. *Mae'r system fwydo yn amlwg yn rhoi cymunedau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig, plant ceiswyr lloches a ffoaduriaid a'r gymuned deithiol dan anfantais sylweddol wrth geisio cael lle mewn ysgol.*
208. *Mae'n ymddangos yn afresymegol ceisio cynnwys system ysgol fwydo nawr, heb roi unrhyw ystyriaeth fanwl bellach i oblygiadau maint a lleoliadau ffiniau'r dalgylch.*
209. *Byddai'n afresymol gweithredu polisi sy'n ymddangos yn fanteisiol i ran fechan o ardal yr Awdurdod Lleol, ac yn rhoi grwpiau eraill, yn benodol y rhai o gefndir economaidd-gymdeithasol llai ffodus ledled yr Awdurdod Lleol, dan anfantais sylweddol.*

Ymateb i farn Cyfreithwyr Albany

210. Nodir barn Cyfreithwyr Albany.
211. Nododd dogfen ymgynghori Trefniadau Derbyn i Ysgolion 2019-2020 y gallai gweithredu Opsiwn B Uwchradd ddwyn effaith negyddol ar rai o gymunedau Caerdydd.
212. Byddai cynnwys maen prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd o ran ysgolion uwchradd mewn perthynas ag 'ysgol fwydo' yn fanteisiol i'r teuluoedd sy'n gallu sicrhau lle ysgol fwydo yn ysgol gynradd eu dalgylch yn gynnar mewn ardaloedd gydag ysgolion cynradd poblogaidd / llawn.
213. Dangosodd dadansoddiad yn cymharu disgyblion ar y gofrestr mewn ysgolion cynradd ym Mlwyddyn Derbyn mis Ionawr 2011 â data ar gyfer yr un garfan o ddisgyblion ym Mlwyddyn 6 ym mis Ionawr 2017 hefyd y gallai cyflwyno maen prawf 'ysgol fwydo' arwain at effaith andwyol.
 - Mae'n bosibl y bydd oddeutu 1 o bob 7 disgybl sy'n byw yn ei dalgylch lleol dan anfantais wrth drosglwyddo i'r ysgol uwchradd pe cyflwynid maen prawf bwydo gan ei fod wedi symud i'r dalgylch yn hwyrach ymlaen yn y cyfnod cynradd.
 - Mae'n bosibl y byddai disgyblion Du / Affricanaidd / Caribïaidd / Du Prydeinig, teuluoedd Teithwyr (er bod maint y sampl yn fychan) a grwpiau ethnig eraill dan anfantais gan eu bod nhw'n llai tebygol o

fod ar y gofrestr mewn ysgol gynradd o'r Flwyddyn Derbyn tan Flwyddyn 6.

214. Mae'r rhesymau dros symud i'r dalgylch yn ystod y cyfnod cynradd yn amrywiol, gallai'r rhain gynnwys symud o du allan i'r ddinas, symud yn fewnol o un rhan o Gaerdydd i ran arall mewn perthynas â fforddiadwyedd neu eiddo priodol ac ati.
215. Mae'r dadansoddiad a gynhaliwyd yn nodi bod disgyblion sy'n derbyn Prydau Ysgol am Ddim bron deirgwaith (29.1%) yn fwy tebygol o drosglwyddo o'r ysgol ddalgylch yn y cyfnod addysg gynradd gan na'r rhai sy'n derbyn prydau ysgol am ddim (10.8%), ac felly byddant yn llai tebygol o fodloni gofynion maen prawf 'ysgol fwydo'.

Prydau Ysgol Am Ddim (PYDd)	Dosbarth Derbyn o fis Medi 2010	BI6 o fis Medi 2016	% sy'n dal yno
Yn derbyn PYDd	330	234	70.9%
Ddim yn derbyn PYDd	1389	1239	89.2%
Cyfanswm	1719	1473	85.7%

216. Byddai defnyddio maen prawf ysgol fwydo gyda phob disgybl yn gwahaniaethu yn erbyn poblogaethau sy'n fwy symudol. Os yw grŵp penodol yn dangos graddfa symudedd uwch yn cael ei orgynrychioli mewn modd anghyfrannol, gellir ystyried bod y grŵp hwn dan anfantais (gwahaniaethu anuniongyrchol).
217. Er mwyn osgoi effaith wahaniaethol ar sail y cyfnod amser y mae disgyblion wedi byw yn y dalgylch a/neu a lwyddont i gael lle mewn ysgol fwydo oherwydd eu bod yn byw yn yr ardal pan ymgeisiant, gallai'r Cyngor weithredu'r meini prawf derbyn a nodir yn Opsiwn A, nad yw'n dibynnu ar faen prawf bwydo (mae'r ddau opsiwn yn defnyddio agosrwydd).
218. Byddai swyddogion yn gweithio gydag unrhyw grŵp cymunedol i sicrhau bod y cynigion yn osgoi effeithio'n negyddol arno lle bo'n bosibl.

Ymateb gan Grŵp Gweithredu dros Blant Marlborough

219. Roedd ymateb Grŵp Gweithredu dros Blant Marlborough yn cynnwys y pwyntiau canlynol (mae copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
220. *Er bod Opsiwn A yn diddymu rhai meini prawf, dim ond 7 ymgeisydd o 8618 gafodd le dan y meini prawf hyn yn 2017; mae Opsiwn A yn fersiwn wedi ei diwygio, ychydig yn wahanol o'r meini prawf presennol. Felly mae'n amlwg nad yw Opsiwn A yn addas nac yn ddeniadol.*

221. *Bydd y pwysau cynyddol ar leoedd ysgol uwchradd yng Nghaerdydd dros yr ychydig flynyddoedd nesaf yn cyfyngu ymhellach ar yr opsiynau i'r disgyblion nad ydynt yn gallu cael lle yn ysgol uwchradd eu dalgylch gyda'u cyfoedion os nad oes maen prawf ysgol fwydo pan fo mwy o geisiadau na lleoedd.*
222. *Mae maen prawf yn ymwneud â mynychu ysgol gynradd fwydo yn glir ac yn hawdd ei ddeall.*
223. *Mae'r ysgolion bwydo a gynigir yn glir ac yn amlwg ac wedi'u creu ar sail resymol; maent yn cynnwys ysgolion cynradd yn dalgylch yr ysgol uwchradd, felly byddai Opsiwn B yn helpu i gynnal perthnasau agos rhwng ysgolion cynradd lleol a'u hysgol uwchradd partner.*
224. *Mae nifer derbyn yr ysgolion cynradd (Marlborough, Parc y Rhath, Lakeside, Rhydypennau a Howardian) bron yn gyfartal â nifer derbyn presennol Ysgol Uwchradd Caerdydd.*
225. *Mae ysgolion bwydo yn cynnig y fantais o barhad mewn addysg i ddisgyblion ac yn galluogi'r rhan fwyaf o blant mewn ysgolion bwydo i symud fel grŵp cyfoedion cyfan i ysgol uwchradd eu dalgylch lleol. Mae hyn yn atgyfnerthu a chynnal cysylltiadau cymunedol a chymorth cyfoedion.*
226. *Mae ysgolion bwydo yn lleihau trafferthion pontio ac yn annog cydweithrediad cryf rhwng y sectorau cynradd ac uwchradd.*
227. *Nid oes Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer Opsiwn A a gynigir felly nid yw'n bosibl cymharu'r effaith a gaiff y meini prawf agosrwydd presennol ar grwpiau ethnig gwahanol.*
228. *Mae Ysgol Uwchradd Caerdydd yn un o ardaloedd mwyaf cefnog a drud Caerdydd. Mae'r meini prawf presennol ac Opsiwn A yn fanteisiol i'r rhai sy'n byw yn yr ardaloedd mwyaf cefnog yn agosach at yr ysgol ac yn anfanteisiol i'r rhai o ran fwy amrywiol a thlotach y dalgylch. Byddai maen prawf ysgol fwydo yn sicrhau derbyn poblogaeth ddisgyblion amrywiol o ran ffactorau economaidd-gymdeithasol, y gymuned ac ethnigrwydd.*
229. *Ni fyddai ysgolion bwydo'n cael effaith sylweddol ar ddisgyblion ysgolion Cymraeg a fydd sy'n dal i fanteisio o gael aml i opsiynau ymgeisio, nad yw'n wir yn achos disgyblion cyfrwng Saesneg mewn gwirionedd. Gall disgyblion sy'n mynd i ysgol gynradd Gymraeg neu ffydd barhau i wneud cais i'r ysgol uwchradd Cymraeg/Ffydd. Nid oes unrhyw beth yn eu hatal nhw rhag ymgeisio am le mewn ysgol gyfrwng Saesneg, ond mewn achosion pan fo mwy o geisiadau na lleoedd, bydd y plant sydd mewn ysgolion bwydo Saesneg yn cael blaenoriaeth.*
230. *Byddai ysgolion bwydo yn galluogi defnyddio opsiynau trafndiaeth gynaliadwy yn well ac yn annog arferion ac iechyd da e.e. rhannu car, disgyblion yn cerdded neu'n beicio gyda'i gilydd.*

Ymateb i farn Grŵp Gweithredu dros Blant Marlborough

231. Nodir cefnogaeth Grŵp Gweithredu dros Blant Marlborough dros Opsiwn B ar gyfer derbyniadau i ysgolion uwchradd.
232. Mae rhaglen fuddsoddi Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif y Cyngor yn cynnwys nifer o gynigion sy'n ymateb i'r galw cynyddol am leoedd ysgol uwchradd, gan gynnwys cynigion i ehangu Ysgol Uwchradd Cantonian, Ysgol Uwchradd Caerdydd, Ysgol Uwchradd Cathays ac Ysgol Uwchradd Willows.
233. Cydnabyddir bod Niferoedd Derbyn Cyhoeddedig agregedig Ysgolion Cynradd Lakeside, Marlborough, Rhydypennau a Pharc y Rhath bron yn gyfartal â Nifer Derbyn Cyhoeddedig Ysgol Uwchradd Caerdydd ac y byddai'r estyniad arfaethedig yn Ysgol Uwchradd Caerdydd yn cynnig digon o gapasiti ar gyfer dau ddsbarth mynediad ychwanegol. Fodd bynnag, fel y nodir ym **mharagraffau 65-66**, nid oes llawer o gysondeb rhwng niferoedd derbyn agregedig ysgolion cynradd cymunedol ledled Caerdydd a'r ysgolion uwchradd sy'n gwasanaethu eu dalgylchoedd.
234. Mae ystod eang ac amrywiol o waith ymchwil sy'n dangos bod nifer o ffactorau yr un mor bwysig neu'n bwysicach o ran cefnogi pontio effeithiol o addysg gynradd i ysgol uwchradd.
235. Awgryma waith ymchwil (Weller, S. 2006) y gallai cyfeillion o'r grŵp cyfoedion gynnig y teimlad cyfarwydd y mae ei angen wrth ddechrau mewn ysgol uwchradd, a gallai weithio'n dda fel cymorth pontio i helpu plant i setlo yn ystod y cyfnod pontio cychwynnol hyd yn oed os nad ydynt yn datblygu yn ffrindiau oes. Yn achos Ysgol Gynradd Marlborough, nid oes disgwyl y byddai angen i blant drosglwyddo i ysgol uwchradd arall ar eu pennau eu hunain ac felly byddant yn elwa ar symud ymlaen gyda ffrindiau. Anogir/disgwylir i ysgolion cynradd sicrhau y gwneir trefniadau pontio llyfn gyda'r ysgol uwchradd benodol.
236. Gall ail-alinio dalgylchoedd ysgol gynradd ac ysgol uwchradd i gyd-bwyso'r boblogaeth yn y dalgylch â chapasiti'r ysgol uwchradd gynorthwyo i alluogi mwyafrif y disgyblion ysgol gynradd i symud i addysg uwchradd gyda'u grŵp cyfoedion.
237. Nodir effaith y trefniadau derbyn ar ymgeiswyr sy'n byw yn nalgylch Ysgol Uwchradd Caerdydd, ac mae'n rhaid ei hystyried yng nghydestun dalgylchoedd y 13 ysgol uwchradd gymunedol yng Nghaerdydd.
238. Nid oes tystiolaeth yn dangos y byddai cadw meini prawf pan fo mwy o geisiadau na lleoedd presennol neu weithredu Opsiwn A yn fanteisiol i'r rhai sy'n byw yn yr ardal gyfoethocach yn nes at yr ysgol o'i gymharu ag Opsiwn B.

239. Gallai gweithredu Opsiwn B arwain o bosibl at fod y rhai sy'n gallu byw'n nes at ysgolion cynradd bwydo, saith mlynedd cyn trosglwyddo i'r ysgol uwchradd gysylltiedig, yn fwy tebygol o gael lle yn yr ysgol uwchradd gysylltiedig.
240. Mae'n bosibl y byddai cynnwys maen prawf yn ymwneud ag ysgol gynradd fwydo yn rhoi disgyblion nad ydynt yn mynd i ysgol fwydo ond sy'n byw'n agosach at ysgol uwchradd dan anfantais. Felly, mae'n bosibl y bydd disgyblion o'r fath yn fwy tebygol o ystyried dulliau trafndiaeth lai cynaliadwy.

Ymateb Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG)

241. Roedd ymateb RhAG yn cynnwys y pwyntiau canlynol (mae copi o'r ymateb llawn yn Atodiad 3).
242. Nod RhAG yw cefnogi datblygiad addysg Gymraeg ym mhob rhan o Gymru ac mae'r sylwadau'n ymdrin ag addysg Gymraeg, sef prif destun diddordeb RhAG fel mudiad.
243. Mae RhAG yn falch o weld yr ymchwil a gynhaliodd yr Athro Chris Taylor ac maent yn gefnogol iawn o benderfyniadau'n seiliedig ar dystiolaeth.
244. Yn yr adroddiad, mae diffyg ystyriaeth i'r Gymraeg, arwynebol ar y gorau yw'r ystyriaeth a roddir i'r sector.
245. Nid oes llawer o gyfeiriad at bolisi cenedlaethol a'r disgwyliad ar ALLau i hyrwyddo a datblygu twf y Gymraeg. Nid oes unrhyw drafodaeth ar y berthynas rhwng dalgylchoedd polisi Derbyn i Ysgolion a'r angen i gynyddu'r nifer sy'n derbyn addysg Gymraeg. Yn ogystal, nid oes cyfeiriad at Gynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg y Cyngor.
246. Mae prif bwyslais yr adroddiad ar addysg uwchradd ac mae'n rhoi blaenoriaeth i anghenion ysgolion cyfrwng Saesneg. Mae'r adroddiad yn anwybyddu ac nid yw'n deall yr anghenion gwahanol sy'n wynebu addysg gynradd Gymraeg yn benodol, ond hefyd y sector cynradd Saesneg.
247. Hyd y gwyddom, ni ystyriwyd y dogfennau hyn gan y Fforwm Iaith Gymraeg, sy'n fethiant sylweddol ac yn tanseilio rôl a chyfraniad y grŵp ymgynghori hwn.
248. Mae dalgylchoedd cyfrwng Cymraeg yn newidiol ac mae angen ystyried yr effaith ar deuluoedd gyda phlant sydd eisoes mewn ysgol. Rydym yn cytuno â'r pwynt a wnaed ynghylch yr effaith negyddol pan wahanir brodyr a chwiorydd.
249. Y pryder yw bod bwriad o wneud newidiadau cwbl ymatebol ac y bydd eu heffaith yn fawr, ond bydd angen newidiadau eraill eto pan gaiff ysgolion newydd eu hagor.

250. Byddai'n annoeth ceisio creu polisi cyffredinol er mwyn ceisio ateb anghenion un sector y mae ei anghenion yn wahanol iawn i'r sector cyfrwng Cymraeg. Mae disgyblion sy'n dymuno derbyn addysg Gymraeg yn wynebu her sy'n llawer mwy (yn ddaearyddol ac yn ymarferol) ac felly dylai polisiâu a strategaethau'r Cyngor adlewyrchu hyn.
251. Byddai gwaredu'r rheol brodyr a chwiorydd yn creu rhagor o rwystrau i addysg Gymraeg, yn sefydlu polisi sy'n mynd yn groes i'r ddyletswydd o hyrwyddo mynediad at addysg Gymraeg ac yn creu sefyllfa sydd heb ddewis addysg Gymraeg rhagweithiol.
252. Sicrhau bod digon o ysgolion o fewn pellter rhesymol o ansawdd digonol yw'r ffordd orau o osgoi sefyllfa lle bo rhieni a disgyblion yn teithio allan o'u dalgylch naturiol neu 'swyddogol'.
253. Nid yw RhAG yn hyderus bod y cynigion yn seiliedig ar ddealltwriaeth gadarn o'r effaith ar addysg Gymraeg. Yr unig ateb rhesymol yw ysgrifennu adroddiad newydd yn seiliedig ar ffeithiau cadarn, sy'n ystyried mynediad at ysgolion a dalgylchoedd addysg Gymraeg, ac ymgynghori'n llawn â chyrff llywodraethu, Fforwm Iaith Gymraeg Caerdydd a randdeiliaid hollbwysig eraill.

Ymateb i farn Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG)

254. Trafodir y pryderon ynghylch ystyried addysg Gymraeg a'r ymgysylltiad â'r Fforwm Addysg Gymraeg ym mharagraff 52 a pharagraff 102.
255. Trafodir y pryderon ynghylch diddymu'r maen prawf 'cyfeirio brodyr a chwiorydd' ym mharagraffau 34 – 41.

Ymatebion a dderbyniwyd gan ymgynghoreion eraill

Ymatebion parthed ysgolion bwydo

256. Roedd mwyafrif yr ymatebion a dderbyniwyd yn ymwneud â chyflwyno arfaethedig ar system ysgolion bwydo (Dewis Uwchradd B)
257. Roedd barn a fynegwyd o blaid cyflwyno system ysgolion bwydo yn cynnwys y canlynol:
258. *Mae ysgolion bwydo yn cynnig mantais parhad addysg i ddisgyblion ac yn galluogi'r rhan fwyaf o blant yn yr ysgolion bwydo i symud yn eu blaenau fel grŵp cyfoedion cydlynus i'w hysgol ddalgylch leol. Mae hyn yn atgyfnerthu a chynnal clymau cymunedol a chymorth gan gyfoedion.*

259. *Byddai ysgolion bwydo yn sicrhau y byddai grwpiau cyfeillgarwch plant yn aros gyda'i gilydd gan leihau'r straen o bontio i ysgol uwchradd gan osgoi gorbryder diangen.*
260. *Byddai ysgolion bwydo yn lleihau problemau pontio ac yn annog cydweithredu agos rhwng y sectorau cynradd ac uwchradd.*
261. *Mae ysgolion bwydo yn sicrhau derbyn mwy amrywiol ymhlith disgyblion i hwyluso cydlyniad cymdeithasol mewn cymunedau amrywiol.*
262. *Mae ysgol fwydo a enwir yn rhoi peth sicrwydd i rieni am addysg eu plant o'r Cyfnod Sylfaen ymlaen i Gyfnod Allweddol 4.*
263. *Byddai ysgolion bwydo yn atal llawer o bobl rhag symud neu rentu mewn panig, e.e. "parasiwtio i mewn ac allan" o ddalgylchoedd poblogaidd.*
264. *Mae nifer o bobl yn symud cartref wrth i'w plant ddynesu at ysgol uwchradd a hynny'n unswydd er mwyn cael lle mewn ysgol uwchradd benodol, yn aml symudiad dros dro yw hyn ac unwaith iddynt sicrhau lle byddant yn symud allan o'r dalgylch. Mae'r polisi presennol yn galluogi teuluoedd sydd â digon o arian i symud tŷ neu hyd yn oed i rentu am gyfnod byr mewn ardaloedd penodol er mwyn ennill mantais annheg drwy sicrhau lle mewn ysgol uwchradd benodol er nad oes ganddynt gysylltiad â'r gymuned.*
265. *Roedd barn a fynegwyd yn erbyn cyflwyno system ysgolion bwydo yn cynnwys y canlynol:*
266. *Byddai dychwelyd at fformat ysgol fwydo yn effeithio'n negyddol ar y bobl na lwyddodd i sicrhau lle yn eu hysgol gynradd leol er eu bod yn byw o fewn y dalgylch. Byddai peidio â mynychu "ysgol fwydo" ar gyfer yr ysgol uwchradd leol yn golygu mai annhebygol fyddent o ennill lle yn yr ysgol uwchradd leol ac y byddai'n rhaid iddynt deithio cryn bellter i un arall. Byddai hyn â'r potensial i greu sefyllfa chwerthinllyd o fyw bron drws nesaf i ysgol uwchradd ond yn gorfod teithio beth pellter mewn car i ysgol amgen.*
267. *Mae cyflwyno system ysgol fwydo ar y lefel uwchradd yn gwneud dim byd ond trosglwyddo problem gordanysgrifio i'r lefel cynradd.*
268. *Mae'n bosib y byddai cyflwyno system ysgol fwydo yn atal rhieni rhag ystyried addysgu eu plentyn trwy gyfrwng y Gymraeg, yn enwedig y rhai hynny o gartrefi Saesneg. Byddai system o'r fath yn dileu'r dewis i ymrestru plentyn mewn ysgol gynradd Gymraeg a throsglwyddo draw i ysgol uwchradd Saesneg.*
269. *Dylai plant sydd wedi bod mewn addysg gynradd Gymraeg, ond sydd wedi cael trafferth ymdopi gyda dwy iaith gael y cyfle i fwrw ymlaen â'u haddysg trwy gyfrwng y Saesneg a mynd i'w hysgol uwchradd*

ddalgylch. Mae'r system ysgol fwydo yn rhagfarnu yn erbyn pobl sy'n cefnogi'r diwylliant Cymraeg.

270. *Penderfyniadau ar ba ysgol gynradd yn seiliedig ar y dybiaeth y byddai'r ysgol uwchradd leol yn parhau i fod yn opsiwn ysgol uwchradd. Nid yw newidiadau polisi gyda chyn lleied o rybudd o ran amser wedi galluogi rhieni i wneud penderfyniadau gwybyddus ynghylch addysg eu plant.*
271. *Nid yw cyflwyno arfaethedig ar ysgolion bwydo yn caniatáu unrhyw le i ddisgyblion gaiff eu haddysgu yn y cartref yn y cyfnod cynradd.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

272. Mae gofyn i ysgolion wneud trefniadau priodol i'r holl ddisgyblion sy'n pontio o addysg gynradd i addysg uwchradd.
273. Mae dadansoddiad o'r data ar gyfer y garfan sy'n pontio i addysg uwchradd yn 2019/20 yn dangos na fyddai oddeutu chwarter y disgyblion yn cwrdd â meini prawf yn seiliedig ar ysgol fwydo. Byddai'r mwyafrif o ysgolion cynradd felly yn parhau i wneud trefniadau pontio gyda nifer o ysgolion uwchradd pe byddai Dewis A neu Ddewis B yn cael ei weithredu.
274. Yn yr un modd, pe bai Dewis A neu Ddewis B yn cael ei weithredu, ni fyddai pob disgybl mewn ysgol gynradd yn cael lle yn yr un ysgol uwchradd a gallai grwpiau cyfeillgarwch gael eu rhannu.
275. Ni ddarparwyd unrhyw dystiolaeth i gefnogi'r haerid y byddai cyflwyno meini prawf ysgol fwydo yn hwyluso cydlynid cymdeithasol mewn cymunedau amrywiol.
276. Ystyriwyd problem symud i ddalgylch Ysgol Uwchradd Caerdydd yn yr adroddiad i'r Cabinet ar 16 Mawrth 2017 ar Drefniadau Derbyn Ysgolion 2018/19 a Threfniadau Derbyn Cydlynus Ysgolion Uwchradd 2018-2020. Roedd canran y disgyblion a oedd yn byw yn nalgylch Ysgol Uwchradd Caerdydd ar gyfer 1 flwyddyn, 3 blynedd a 5 mlynedd yn uwch na'r cyfartaledd ledled y ddinas. Nifer y disgyblion a dderbyniwyd i Ysgol Uwchradd Caerdydd yn seiliedig ar y maen prawf dalgylch, a oedd ar y gofrestr yn Ysgol Uwchradd Caerdydd ar gyfer blynnyddoedd cwricwlwm 7 – 11 nad oedd bellach yn byw yn nalgylch yr ysgol, oedd 10 disgybl y flwyddyn.
277. Ni fyddai cyflwyno ysgolion bwydo yn atal rhieni rhag symud cyfeiriad cyn y broses ymgeisio ac ni fyddai chwaith yn atal rhieni rhag symud cyfeiriad wedi ymrestru eu plentyn(plant).
278. Mewn ardaloedd lle byddai ysgolion cynradd ac uwchradd yn llawn, byddai cyflwyno maen prawf ysgol fwydo i ysgolion uwchradd yn ffafrio'r rhieni hynny sy'n gallu sicrhau lle mewn ysgol gynradd yn gynnar yn y broses. Y rhieni hynny a fyddai'n fwyaf tebygol o allu

sicrhau lle mewn ysgol gynradd fyddai'r rheiny o fewn y dalgylch ac yn byw yn agos i'r ysgol gynradd.

279. Byddai cyflwyno maen prawf ysgol fwydo yn golygu y byddai'r disgyblion hynny na lwyddai i sicrhau lle yn eu hysgol gynradd ddalgylch ddim ond yn gallu cael eu hystyried o dan feini prawf is wrth wneud cais am le i unrhyw ysgol uwchradd gymunedol, ac eithrio Plant sy'n Derbyn Gofal a phlant a Datganiad o Anghenion Addysg Arbennig.
280. Nid yw'r Cyngor wedi cynnig cynnwys ysgolion cynradd Cymraeg nac ysgolion cynradd ffydd yn y trefniadau ysgol fwydo ar gyfer ysgolion cynradd Saesneg. Byddai ychwanegu ysgolion bwydo pellach yn golygu y byddai diffyg cyfatebiaeth hyd yn oed yn fwy rhwng y nifer o lefydd ar gael mewn ysgolion uwchradd a'r ysgolion cynradd bwydo.
281. Dylid ystyried hefyd yr effaith ar y Gymraeg pe byddai ysgolion cynradd Cymraeg yn cael eu cynnwys fel ysgolion bwydo i ysgolion uwchradd Saesneg.
282. Gallai eithrio ysgolion Cymraeg o'r trefniadau bwydo i ysgolion uwchradd Saesneg gynyddu cyfradd cadw disgyblion yn y sector Cymraeg. Fodd bynnag, mae perygl na fyddai rhai rhieni am ystyried cofrestru ar gyfer addysg gynradd Gymraeg pe byddai hyn efallai yn lleihau'r tebygolrwydd o gael lle mewn ysgol uwchradd Saesneg.
283. Byddai cyflwyno trefniadau bwydo yn golygu y byddai plant a addysgwyd gartref yn y cyfnod sylfaen yn cael eu hystyried o dan feini prawf is wrth wneud cais i gael eu derbyn mewn unrhyw ysgol uwchradd gymunedol. Byddai unrhyw blentyn nad oedd yn llwydo i gael lle mewn ysgol uwchradd gymunedol o fewn 3 milltir i'w cyfeiriad cartref yn derbyn cludiant cartref i ysgol am ddim i'r ysgol agosaf nesaf.

Ymatebion parthed meini prawf 'cyfarwyddyd brawd/chwaer'

284. *Dylai brodyr/chwiorydd allu dilyn ei gilydd i'r un ysgol uwchradd hyd yn oed os yw dalgylchoedd ac ysgolion bwydo cysylltiedig yn newid maes o law. Mae'n bwysig iawn i deuluoedd aros gyda'i gilydd drwy sicrhau bod brodyr/chwiorydd yn gallu mynychu'r un ysgol uwchradd hyd yn oed os yw meini prawf derbyn yn newid yn y blynyddoedd rhyngddynt nhw.*
285. *Mae rhai ysgolion yng Nghaerdydd sydd heb ddalgylch. Yn y sefyllfa hon, dylid rhoi blaenoriaeth uwch i frodyr/chwiorydd na phlant o fewn y dalgylch heb frawd/chwaer yn mynychu gan fod cael plant mewn ysgolion gwahanol yn anghynladwy.*
286. *Byddai diddymu cyfarwyddo brawd/chwaer yn peri hunllefau trefniadol i deuluoedd i gael plant i'r ysgol ac adre yn ôl ynghyd â threfniadau cofleidio cysylltiedig e.e. clybiau ar ôl ysgol/oriau gweithio*

rhieni a chynyddu'r gwariant i rieni ar wisgoedd ysgol ac offer gwahanol.

287. *Mae'r dogfennau yn nodi na chaiff y cyfarwyddyd brawd/chwaer ei ddefnyddio yn aml ond gyda'r holl ysgolion newydd ar y gweill drwy Fand B a'r Cynllun Datblygu Lleol a'r cynnydd yn y pwysau ar lefydd ysgol uwchradd wedi 2019, bydd gofyn i'r Cyngor newid dalgylchoedd ac mae posibilrwydd cryf y gallai'r cyfarwyddyd brawd/chwaer gael ei ddefnyddio llawer mwy.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

288. Eir i'r afael â'r pryderon a fynegwyd parthed dileu arfaethedig ar y maen prawf cyfarwyddo brawd/chwaer ym mharagraffau 34 - 41. Mae'r Cyngor yn cynnig ychwanegu meini prawf gan roi blaenoriaeth o fewn y meini prawf gordanysgrifiad ar gyfer derbyn i addysg gynradd i deuluoedd a effeithiwyd gan newidiadau mewn dalgylchoedd ysgolion.

Ymatebion parthed yr effaith ar y Gymraeg

289. *Ni roddwyd digon o sylw yn y ddogfen ymgynghori i'r sefyllfa unigryw sydd yn wynebu addysg Gymraeg pan fo ysgolion newydd yn cael eu sefydlu heb ddalgylch ddiffiniedig am gyfnodau estynedig neu pan fo ysgolion yn cael eu haddasu.*
290. *Dylai'r Cyngor ystyried effaith ysgolion bwydo ar nifer y llefydd a gaiff eu cymryd mewn ysgolion cynradd Cymraeg er mwyn sicrhau ei fod yn gyson ag ymrwymiad a ddatganwyd gan y Cyngor i ddiogelu a thyfu'r Gymraeg. Mae anfantais i rieni sydd wedi cynllunio i roi addysg yn y ddwy iaith ar gyfnodau gwahanol yn eu haddysg i'w plant.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

291. Eir i'r afael â'r pryderon a fynegwyd ar effaith newidiadau i ddalgylchoedd ar y Gymraeg ym mharagraffau 34 - 41.
292. Eir i'r afael â'r pryderon a fynegwyd parthed effaith ychwanegu ysgolion bwydo ar y niferoedd a gaiff eu derbyn i ysgolion Cymraeg ym mharagraffau 331 - 337.

Ymatebion parthed agosatrydd a theithio i'r ysgol

293. *Tra'n anodd ei gydbwyso, mae'n rhaid bod agosrwydd ysgol o'r budd blaenaf i blentyn. Gyda chystadleuaeth am lefydd mor uchel, ymddengys Dewis A yn deg. Mae presenoldeb yn unig mewn ysgol fwydo yn llai cynaliadwy.*
294. *Mae blaenoriaethu meini prawf eraill dros breswyliaid mewn dalgylch yn arwain at deithio diangen ar draws y ddinas gan ychwanegu at broblemau traffig*

295. *Byddai cyflwyno system fwydo ysgolion yn debygol o arwain at broblemau traffig sylweddol o ran tagfeydd ar rwydwaith y ddinas, a'r Awdurdod Lleol yn gorfod cyllido cludiant i'r disgyblion hyn ar draws y ddinas i'r Ysgol Uwchradd benodedig.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

296. Fel y nodwyd yng Nghod Derbyn Llywodraeth Cymru (2.48) 'mae pellter rhwng cartref ac ysgol yn faen prawf gordanysgrifio clir a gwrthrychol'.
297. Er mwyn ateb y meini prawf seiliedig ar fwydo sydd wedi ei gynnwys ym meini prawf gordanysgrifio Dewis B, byddai gofyn i ddisgyblion hefyd fyw o fewn dalgylch yr ysgol uwchradd a ffefrir.
298. Eir i'r afael â'r pryderon a fynegwyd parthed cludiant yn y goblygiadau trafniadaeth ym mharagraffau 367 - 368.

Ymatebion parthed dalgylchoedd

299. *Dylid cael gwared ar ddalgylchoedd ac wedi edrych ar y meini prawf cymdeithasol, meddygol, derbyn gofal a brawd/chwaer yna dylid edrych yn syml ar bellter er mwyn pennu'r flaenoriaeth.*
300. *Mae cyflwyno system ysgol fwydo ar y pwynt hwn yn afresymegol, heb roi ystyriaeth fwy manwl i oblygiadau maint a lleoliad ffiniau'r dalgylchoedd.*
301. *Dylai preswyllo mewn dalgylch ddod uwchlaw pob maen prawf arall. Mae rhieni eraill yn byw ledled Caerdydd a gallant gyrchu yr un ysgolion o hyd.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

302. Cyflwynodd adroddiad y Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru a ystyriwyd gan y Cabinet yn ei gyfarfod ar 16 Tachwedd 2017 fanteision gweithredu meini prawf yn seiliedig ar ddalgylch. Dalgylchoedd yw'r maen prawf a gordanysgrifio a ddefnyddir fwyaf gan awdurdodau derbyn, ac mae'r fantais ganddynt hefyd o ganiatáu awdurdodau lleol (ac ysgolion) i gynllunio'u darpariaeth yn well, gan helpu ysgolion i adnabod eu cymuned 'leol' a rhoi elfen gref o ragweld i deuluoedd ac ysgolion pan ddaw hi at fater derbyn i ysgol.
303. Eir i'r afael â newid i ddalgylchoedd ym mharagraff 149.

Ymatebion parthed dileu maen prawf 'pellaf o ysgol amgen'

304. *Gallai dileu maen prawf 'pellaf o ysgol amgen' olygu y gallai fod gan deulu ddau ddewis ar gyfer ysgol o fewn pellter rhesymol i gartref y*

teulu yn cael eu dewis gan orfodi teulu arall i deithio ffordd bell i'w hysgol 'amgen' os yn colli allan i'r teulu cyntaf o ychydig lathenni.

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

305. Prin iawn y mae galw i ddefnyddio'r maen prawf 'pellaf o ysgol amgen' sy'n rhoi blaenoriaeth i blant sy'n byw bellaf o'r ysgol amgen agosaf sydd ar gael, a chaiff ei ddefnyddio dim ond pan yw'r meini prawf uwch wedi eu hateb gan ddau ddisgybl neu fwy.
306. Mae gwella'r pennu ar y maen prawf agosatrwydd agosaf o ddau le degol i bedwar lle degol yn lleihau'r tebygolrwydd o'r maen prawf hwn yn cael ei ystyried ac felly mae ei gynnwys yn ddiangen. Ni ddyrannwyd llefydd i'r Dosbarth Derbyn na Blwyddyn 7 o dan y maen prawf hwn ar gyfer y rhai ddechreuodd ym mis Medi 2017.

Ymatebion yn awgrymu meini prawf amgen

307. *Tra bod cyflwyno presenoldeb i faen prawf ysgol fwydo yn gam i'r cyfeiriad cywir ac y bydd yn arwain at lai o achosion o blant yn methu cyrraedd eu dewis ysgol uwchradd wedi mynychu ysgol gynradd yn y dalgylch, dylid hefyd ystyried am ba hyd y bu'r teulu yn preswyllo yn y dalgylch.*
308. *Dylai'r Cyngor gyflwyno system bwyntiau tebyg i'r un ar gyfer adrannau mewnfudo gyda phwyntiau yn cael eu rhoi am breswyllo o fewn dalgylch, hyd y preswyliaid, perchen tŷ neu rentu, brawd/chwaer, rhesymau meddygol ayb.*
309. *Dylid rhoi ystyriaeth hefyd i broblemau symudedd/iechyd rhieni gan alluogi rhieni i wneud cais am a chael blaenoriaeth mewn ysgolion di-dalgylch y gellir eu cyrchu a thrafnidiaeth gyhoeddus.*

Gwerthusiad o'r safbwyntiau a fynegwyd

310. Roedd adroddiad y Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru a ystyriwyd gan y Cabinet yn ei gyfarfod ar 16 Tachwedd wedi ystyried y meini prawf gordanysgrifio oedd yn weithredol gan 15 Awdurdod Lleol arall. Nid oedd yr un o'r rhain yn gweithredu maen prawf o'r fath.
311. Eir i'r afael â'r ystyriaeth i gyflwyno maen prawf yn seiliedig ar hyd preswyliaid ym mharagraffau 97 – 99.
312. Eir i'r afael â'r ystyriaeth i gyflwyno maen prawf yn seiliedig ar ordanysgrifio yn seiliedig ar bwyntiau ym mharagraffau 100 – 101.
313. *Gellid ystyried seiliau meddygol a/neu gymdeithasol cryfion sy'n atal gallu teulu rhag cyrchu ysgol o dan y maen prawf seiliau meddygol/cymdeithasol presennol, os rhoddwyd digon o dystiolaeth gefnogol gan weithwyr proffesiynol perthnasol er mwyn egluro pam na allai'r plentyn fynychu ysgolion amgen.*

Ymatebion i Arolwg Disgyblion

314. Derbyniwyd cyfanswm o 413 o ymatebion ar-lein, gan gynnwys 158 o ymatebion gan ddisgyblion cynradd Blwyddyn 4, 5 a 6 a 255 o ddisgyblion uwchradd Blwyddyn 7, 8, 9 a 10.
315. Mae dadansoddiad o'r ymatebion a dderbyniwyd yn dangos bod disgyblion cynradd yn ystyried mai mynd i ysgol agos at y cartref oedd bwysicaf (sgôr pwysigrwydd o 7.52 ar gyfartaledd) ac mai mynd i'r un ysgol uwchradd â ffrindiau a disgyblion eraill o'r ysgol gynradd oedd leiaf pwysig (sgôr pwysigrwydd o 6.61 ar gyfartaledd).
316. Nododd disgyblion uwchradd mai mynd i ysgol agos at y cartref oedd bwysicaf (sgôr pwysigrwydd o 6.86 ar gyfartaledd) ac mai mynd i'r un ysgol uwchradd â ffrindiau a disgyblion eraill o'r ysgol gynradd oedd leiaf pwysig (sgôr pwysigrwydd o 6.13 ar gyfartaledd).
317. Mae modd gweld manylion yr arolwg a'r ymatebion a dderbyniwyd yn Atodiad 5.

Gwerthusiad o ymatebion disgyblion

318. Nodir y farn a fynegwyd gan ddisgyblion.
319. Parthed awydd disgyblion i fynychu ysgol yn agos i'w cartref mae mwyafrif disgyblion ysgol cynradd yn byw o fewn dwy filltir i'w hysgol, gyda mwyafrif y disgyblion uwchradd yn byw o fewn tair milltir i'w hysgol.
320. Ar gyfer y disgyblion hynny sy'n byw ymhellach o'u hysgol, gall fod cludiant cartref i'r ysgol ar gael yn unol â gofynion Mesur Teithio Dysgwyr Cymru 2008 (yn amodol ar gymhwysedd).

Newidiadau ychwanegol a gynigir i'r Polisi Derbyn

Eglurhad ar y Meini Prawf Gor-danysgrifio

321. Mae eglurhad ar y meini prawf brawd/chwaer ac agosrwydd i gael eu cynnwys yn y polisi.

Maen prawf brawd/chwaer

322. Caiff cais ei ystyried dan y maen prawf brodyr a chwirydd os byddai'r brawd/chwaer, a'r ymgeisydd wrth gael ei dderbyn, yn mynychu'r un ysgol ar yr un pryd.

Agosrwydd

323. Ar gyfer ceisiadau i ddisgyblion sy'n byw o fewn tir mawr y DU ond y tu allan i ardal y rhwydwaith trafndiaeth integredig, caiff pellteroedd

preswylfa i'r ysgol eu cyfrifo fel y pellter gyrru byrraf yn ôl mapiau google.

324. Pan fo ymgeiswyr yn y byw y tu allan i dir mawr Prydain, caiff pellteroedd llwybrau eu pennu fel y llwybr byrraf yn ôl mapiau google gan ddefnyddio'r mathau o drafnidiaeth sydd ar gael.

Dyddiadau Cynnig Cyffredin

325. Mae'r dyddiad cynnig cenedlaethol ar gyfer mynediad i Ddosbarth Derbyn yn 2019/20 wedi ei osod gan Lywodraeth Cymru sef Dydd Mawrth 19 Ebrill 2019. Nodwyd gan y Fforwm Derbyn fod hyn yn ystod cyfnod gwyliau'r Pasg a chytunwyd mai dyddiad derbyn neu wrthod cynigion Cynradd fyddai Dydd Llun 13 Mai 2019.
326. Cytunwyd hefyd mai dyddiad derbyn neu wrthod y cynigion Uwchradd fyddai Dydd Llun 18 Mawrth 2019.

Effaith ar y Gymraeg

327. Fel y nodwyd yn y ddogfen ymgynghori a atodwyd yn Atodiad 2, ni ragwelwyd y byddai unrhyw effaith wahaniaethol ar y Gymraeg yn sgil y newidiadau arfaethedig i'r meini prawf gordanysgrifio.
328. Fodd bynnag, cododd nifer o ymatebion i'r ymgynghoriad bryderon ynghylch effaith bosibl y newidiadau arfaethedig ar addysg Gymraeg.
329. Roedd y pryderon hyn yn ymwneud â'r bwriad arfaethedig i ddileu'r maen prawf 'cyfarwyddo brawd/chwaer' yn enwedig wrth ystyried sefydlu ysgolion Cymraeg newydd a'r newidiadau dalgylch cysylltiedig â hynny.
330. Mae'r Cyngor yn cydnabod y pryderon ac, fel y nodir ym mharagraff 32 – 38, felly yn cynnig cynnwys maen prawf 'blaenoriaeth brawd/chwaer yn dilyn newid dalgylch' o fewn y meini prawf gordanysgrifio ar gyfer mynediad i addysg gynradd a fyddai'n negyddu unrhyw anfanteision a fyddai'n codi o newidiadau dalgylch yn yr amgylchiadau penodol hyn.
331. Mynegwyd pryder hefyd ynghylch yr effaith posib ar nifer y disgyblion yn dewis addysg gynradd Gymraeg o ystyried y potensial fyddai gan cyflwyno system ysgol fwydo i gyfyngu ar allu plant i drosglwyddo i addysg Saesneg yn ystod y cyfnod cynradd neu'r lefel uwchradd.
332. Mae'r Cyngor yn cydnabod y byddai cyflwyno maen prawf ysgol fwydo yn anfantais i rieni fyddai'n dymuno trosglwyddo o addysg gynradd Gymraeg i addysg uwchradd Saesneg (ac fel arall) ac y gallai cyflwyno maen prawf o'r fath atal rhai rhieni rhag ystyried addysg Gymraeg.
333. Mae canran net y disgyblion yng Nghaerdydd sy'n mynd yn eu blaen yn dilyn cofrestru adeg oed Derbyn mewn ysgol gynradd Gymraeg i

gofrestru ar gyfer addysg uwchradd Gymraeg wedi amrywio rhwng 87% - 95% yn y carfannau mwyaf diweddar. Gallai cyflwyno meini prawf yn seiliedig ar ysgolion bwydo, felly, gynyddu'r canran o ddisgyblion sydd, yn dilyn cofrestru ar gyfer addysg gynradd Gymraeg, yn mynd yn eu blaenau wedyn i addysg uwchradd Gymraeg, tra ar yr un pryd o bosib yn gweithredu fel gwrth-anogaeth i rieni sy'n ystyried cofrestru eu plant ar gyfer addysg gynradd Gymraeg.

334. Mae Cyngor wedi ymrwymo i ddatblygu Caerdydd Ddwyeithog. Bydd Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) 2017-2020 y Cyngor yn helpu Caerdydd i gefnogi gweledigaeth Llywodraeth Cymru i weld miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050.
335. Mae CSCA yn rhan greiddiol o Strategaeth Ddwyeithog 5 mlynedd y Cyngor. Mae'r Cyngor yn cydnabod bod sector addysg Gymraeg gref a chynhwysol yn hanfodol os yw Caerdydd i ddatblygu fel dinas gwirioneddol ddwyieithog lle bydd y Gymraeg yn iaith fywiog a byw.
336. Nod Strategaeth Caerdydd ddwyieithog yw cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yn y ddinas a chynyddu'r defnydd o'r iaith ledled y ddinas. Mae'r Cyngor yn cydnabod bod y system addysg yn elfen allweddol er mwyn sicrhau bod plant yn gallu datblygu eu sgiliau Cymraeg, ac i greu siaradwyr newydd.
337. Felly er nad yw effaith debygol nod y Cyngor o gynyddu niferoedd y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd yn wybyddus, mae risg amlwg y gallai cyflwyno trefniant ysgol fwydo gael effaith negyddol yn gyffredinol ar y Gymraeg.
338. Bydd swyddogion yn parhau i fonitro cyfraddau geni, ffrwyth tai newydd arfaethedig a'r patrymau mabwysiadu darpariaeth Gymraeg ar oed cynradd ac uwchradd gyda golwg i ddwyn cynlluniau priodol ger bron i ateb unrhyw gynnydd yn y galw.
339. Mae dysgu'r Gymraeg o fewn sefyllfa addysg Saesneg yn amodol ar ofynion y Cwricwlwm Cenedlaethol. Ni fyddai hyn yn newid.

Crynodeb

340. Ceisiodd yr ymgynghoriad ar Drefniadau Derbyn i Ysgolion ar gyfer 2019/2020 ymateb i ganfyddiadau ymchwil y Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru drwy symleiddio'r meini prawf presennol, a thrwy wahodd sylwadau ar ddewisiadau eraill ar gyfer derbyn i addysg uwchradd.
341. Wrth i nifer y lleoedd dros ben mewn ysgolion uwchradd leihau ac wrth i nifer gynyddol o ysgolion gael mwy o geisiadau na'r lleoedd sydd ar gael wrth i'r boblogaeth gynyddol fwy o ddisgyblion symud yn eu blaen i addysg uwchradd, mae'n amlwg yn hollbwysig ystyried a gwerthuso materion yn ymwneud â meini prawf gordanysgrifio.

342. Roedd yr ymatebion a dderbyniwyd i'r ymgynghoriad yn gyffredinol yn cefnogi'r newidiadau i'r Polisi Derbyn i Ysgolion gan gynnwys newidiadau i'r meini prawf gordanysgrifio ar gyfer derbyn i addysg feithrin, cynradd a rhan fwyaf yr agweddau ar addysg uwchradd mewn ymateb i ganfyddiadau ymchwil y Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru. Fodd bynnag, mynegwyd gwahaniaethau barn sylweddol ynghylch y ddau ddewis a ymgynghorwyd arnynt o ran a ddylai ysgolion bwydo gael eu cynnwys yn y meini prawf uwchradd.

Derbyn i Addysg Feithrin

343. Ychydig o bryderon a godwyd parthed newidiadau arfaethedig i feini prawf gor-danysgrifio i addysg feithrin ac felly cynigir y gweithredir y meini prawf yn unol â'r ymgynghoriad.

Derbyn i Addysg Gynradd

344. Ychydig o bryderon a godwyd parthed newidiadau arfaethedig i feini prawf gor-danysgrifio i addysg gynradd.
345. Mynegodd nifer o ymatebion ffurfiol, ac ymatebion gan randdeiliaid eraill gan gynnwys rhieni, ynghylch y cynnig i beidio mwyach a rhoi blaenoriaeth benodol i ddisgyblion a effeithiwyd gan newidiadau i ddalgylchoedd ysgolion cynradd. Mae'r Cyngor yn cydnabod mantais parhaus i roi blaenoriaeth i'r disgyblion hynny a allai gael eu heffeithio gan newidiadau i ddalgylchoedd ysgol ac felly yn cynnig cynnwys maen prawf ychwanegol.

Derbyn i Addysg Uwchradd

346. Parthed y trefniadau ar gyfer disgyblion yn pontio i addysg uwchradd, ceisiwyd ymatebion i ddau ddewis a oedd, i bob pwrpas, yn cynrychioli fersiwn symlach o'r trefniadau 'status quo' presennol sydd wedi eu gweithredu yng Nghaerdydd ers sawl blwyddyn, ond â rhai elfennau o'r meini prawf wedi'u diddymu (Dewis A), neu fersiwn arall (Dewis B) sy'n cynrychioli newid mwy sylweddol yn y trefniadau drwy gyflwyno meini prawf sy'n seiliedig ar yr ysgol fwydo. Rhaid, felly, i ddadansoddiad o ymatebion yr ymgynghoriad ystyried a fydd Caerdydd gyfan yn elwa'n ddigonol ar roi newid o'r fath ar waith.
347. Codwyd nifer o faterion a phryderon yn yr ymatebion ymgynghoriad a ddaeth i law.
348. Nododd ymatebion yr ymgynghoriad, a oedd o blaid gweithredu Dewis A / yn erbyn gweithredu Dewis B, y canlynol:
- Mae Dewis A yn fuddiol i'r disgyblion hynny sy'n byw agosaf at yr ysgol uwchradd, ni waeth pa ysgol gynradd y maent wedi ei mynychu
 - Mae Dewis A yn galluogi disgyblion na chafodd eu derbyn i'w hysgol gynradd leol i gael eu derbyn i'w hysgol uwchradd leol

- Mae Dewis B o bosibl yn rhoi teuluoedd sy'n symud i Gaerdydd, oherwydd cyfleodd am swyddi wrth i'r economi dyfu, dan anfantais
 - Mae Dewis B yn rhoi disgyblion o rai grwpiau ethnig syn fwy tebygol o symud tŷ, gan gynnwys ceiswyr lloches, ffoaduriaid ac aelodau o rai cymunedau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig, dan anfantais
 - Mae Dewis B yn rhoi teuluoedd sy'n symud tŷ yn sgil adleoliad neu resymau teuluol eraill, gan gynnwys teuluoedd agored i niwed ac ar incwm isel nad ydynt yn cynnal llety parhaol, diogel, dan anfantais.
 - Mae Dewis B yn rhoi disgyblion sy'n dymuno symud o ysgol gynradd ffydd i ysgol uwchradd gymunedol dan anfantais, yn arbennig y disgyblion nad ydynt yn bodloni meini prawf blaenoriaeth derbyn ysgol ffydd
 - Mae Dewis B yn rhoi disgyblion sy'n dymuno trosglwyddo o ysgol gynradd Gymraeg i ysgol uwchradd Saesneg (neu'r ffordd arall), dan anfantais, a gall hyn atal rhieni rhag ystyried addysg gynradd Gymraeg
349. Nododd ymatebion yr ymgynghoriad, a oedd o blaid gweithredu Dewis B / yn erbyn gweithredu Dewis A, y canlynol:
- Mae Dewis B yn rhoi mwy o sicrwydd i rieni o ran ysgol uwchradd debygol eu plentyn
 - Byddai maen prawf yn seiliedig ar ysgol fwydo yn gwella parhad wrth bontio o addysg gynradd i addysg uwchradd
 - Mae Dewis A yn rhoi disgyblion sy'n byw yn y dalgylch ond ymhell o'r ysgol, dan anfantais, ac yn golygu y byddant yn llai tebygol o gael eu derbyn.
 - Nid yw Dewis A yn ystyried am ba hyd y mae teulu wedi byw mewn ardal nac am ba hyd y mae disgybl wedi mynychu ysgol
350. Dylid nodi bod mwyafrif sylweddol ymatebwyr yr ymholiad, a mwyafrif yr ymatebwyr a ffafriai Ddewis B dros Ddewis A, yn byw yn nalgylchoedd Ysgol Gynradd Marlborough neu ysgol Gynradd Parc y Rhath a/neu fod ganddynt blant yn mynychu'r ysgolion hyn. I'r disgyblion hynny sy'n mynychu'r ysgolion hyn ac sy'n byw o fewn dalgylch Ysgol Uwchradd Caerdydd, byddai cyflwyno trefniadau ysgolion bwydo yn rhoi mwy o sicrwydd o gael eu derbyn i Ysgol Uwchradd Caerdydd yn 2019/20 a hefyd yn 2020/21 a 2021/22. Byddai derbyn disgyblion dan drefniant ysgol fwydo yn golygu y byddai disgyblion sy'n byw yn weddol agos i'r ysgol, nad ydynt wedi'u cofrestru gydag ysgol fwydo, yn annhebygol o gael eu derbyn.
351. Fodd bynnag, mae'n rhaid i unrhyw addasiad ar y polisi derbyn neu feini prawf gordanysgrifio ar gyfer ysgolion cymunedol fod yn berthnasol i Gaerdydd gyfan. Prin iawn oedd yr ymatebion i'r ymgynghoriad ar yr agwedd hon a dderbyniwyd gan unigolion mewn ardaloedd eraill yng Nghaerdydd.
352. Mewn ysgolion cynradd a dalgylchoedd eraill, ni fyddai mwy o sicrwydd derbyn dan feini prawf sy'n seiliedig ar ysgol fwydo. Yn

nalgylchoedd Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd, Ysgol Uwchradd y Dwyrain, Ysgol Uwchradd Fitzalan ac Ysgol Uwchradd Llanisien byddai disgyblion yn parhau i fod yn y dalgylch ac sydd ar gofrestrau ysgolion bwydo cynradd na fyddai'n debygol o gael eu derbyn yn mlwyddyn derbyn 2019/2020. Byddai rhai disgyblion yn yr ysgolion cynradd a/neu'r dalgylchoedd yma hefyd dan anfantais wrth wneud cais i gael eu derbyn mewn ysgolion amgen dan drefniadau derbyn yn seiliedig ar ddalgylchoedd ac hefyd dan drefniadau yn seiliedig ar ysgol fwydo.

353. Tra bod llawer o ymatebion wedi datgan y byddai maen prawf presenoldeb mewn ysgol fwydo yn eglur a hawdd ei ddeall, roedd nifer o'r ymatebion o blaid Dewis B nad oeddent yn cydnabod, yn rhinwedd eu cyfeiriad cartref, na fyddent yn cael eu hystyried dan y meini prawf bwydo yr ymgynghorwyd arno, ac na fyddai eu plant o'r herwydd yn gallu manteisio ar bontio gyda mwyafrif eu cyfoedion ysgol gynradd fel yr ymddengys i'w hymatebion awgrymu.
354. Mae ymatebion Esgobaeth Llandaf yr Eglwys yng Nghymru, Esgobaeth Mynwy yr Eglwys yng Nghymru a rhai rhieni i blant mewn ysgolion cynradd Cymraeg yn nodi y byddai disgyblion yn y sectorau hynny dan anfantais gyda maen prawf ysgol fwydo o fewn dalgylch ar gyfer ysgolion uwchradd cymunedol Saesneg nad oedd yn cynnwys ysgolion yr Eglwys yng Nghymru neu ysgolion cynradd Cymraeg. Fodd bynnag, pe byddai'r ysgolion hynny yn cael eu dynodi yn ysgolion bwydo cynradd i ysgolion uwchradd cymunedol Saesneg (yn ychwanegol i ysgolion ffydd neu ysgolion Cymraeg) yna byddai'r disgyblion oedd yn mynychu'r ysgolion yna yn derbyn mantais bellach ar draul disgyblion eraill.
355. Mae'n amlwg, o werthuso'r ymatebion i'r ymgynghoriad, y byddai gweithredu'r newidiadau sylweddol i'r meini prawf gordanysgrifio fel y nodwyd yn Dewis B, yn cael effaith negyddol ar ddisgyblion mewn nifer o ardaloedd yn y ddinas ac ym mhob sector. Nid oes achos digon cryf sy'n dangos y byddai gwneud newid o'r fath ar yr adeg hon yn cyflawni'r nod o gyflwyno trefniadau derbyn mwy addas ar gyfer holl ddisgyblion Caerdydd.
356. I grynhoi, nid oes digon o dystiolaeth i brofi y byddai newid o fersiwn fwy syml o'r trefniadau presennol (Dewis A) i weithredu trefniadau sy'n seiliedig ar ysgolion bwydo (Dewis B) o fudd i Gaerdydd gyfan. Cynigir, felly, gweithredu Dewis A ar gyfer derbyn i addysg uwchradd.
357. Dylid nodi bod y Polisi Derbyn i Ysgolion yn berthnasol ar gyfer blwyddyn fynediad 2019/20 yn unig a thra y bydd rhai disgyblion yn methu mynychu eu hysgol ddalgylch, bydd newidiadau i ddalgylchoedd a fydd yn rhoi ystyriaeth i newidiadau arfaethedig i gapasiti ysgolion yn cael eu hystyried ar gyfer blynyddoedd derbyn diweddarach.

358. Ymgynghorwyd â phob aelod ar y Trefniadau Derbyn drafft 2019/2020. Mae ymateb ffurfiol Grŵp Democratiaid Rhyddfrydol y Cyngor wedi'i atodi yn Atodiad 3.

Rheswm dros yr Argymhellion

359. Mae angen i'r Cyngor adolygu ei drefniadau derbyn i ysgolion yn flynyddol a chytuno ar drefniadau'n dilyn ymgynghoriad priodol.

Goblygiadau Ariannol

360. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn deillio'n uniongyrchol o'r adroddiad hwn. Mae'r arian a ddarperir i ysgolion unigol, gan gynnwys cyllid grant allanol, yn cael ei seilio ar niferoedd disgyblion. Felly, pe byddai'r cynnig yn arwain at newidiadau i nifer y disgyblion a dderbynnir i ysgol unigol, mae'n bosibl y byddai cyllideb yr ysgol yn cynyddu neu'n lleihau. Yn ychwanegol i hyn, pe byddai'r cynnig yn arwain at newid i ddarpariaeth y drafndiaeth ysgol y mae ei hangen, byddai angen ei nodi a'i ystyried yn rhan o broses gynllunio cyllidebol y Cyngor a'i adlewyrchu yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Goblygiadau Cyfreithiol (gan gynnwys Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb lle bo'n briodol)

361. Mae gofyniad statudol ar y Cyngor dan Ddeddf Addysg 1996 i hyrwyddo safonau addysg uchel yn ysgolion cynradd ac uwchradd yn eu hardal awdurdod lleol. Mae Adran 89 Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Addysg 2002 yn nodi bod rhaid i Awdurdodau Derbyn gynnal ymgynghoriad cyn pennu'r trefniadau derbyn a fydd yn berthnasol. Mae'r adroddiad yn nodi bod ymgynghoriad wedi'i gynnal.
362. Mae'r Rheoliadau Addysg (Pennu Trefniadau Derbyn) (Cymru) 2006 yn nodi'r weithdrefn y dylai Awdurdodau Derbyn ei dilyn wrth bennu eu trefniadau derbyn, gan gynnwys yr ymgynghoriad a'r broses hysbysu ynghyd ag amserlenni. Yn benodol, mae'n rhaid i'r Awdurdod Derbyn bennu trefniadau yn y flwyddyn ysgol sy'n dechrau dwy flynedd cyn y flwyddyn ysgol y gwneir y trefniadau ar ei chyfer, gan gymryd yr holl gamau sy'n angenrheidiol i sicrhau eu bod nhw wedi cynnal yr ymgynghoriad sy'n ofynnol dan adran 89(2) cyn 1 Mawrth ac i bennu'r trefniadau derbyn erbyn 15 Ebrill. Yna, bydd yn rhaid cyhoeddi'r trefniadau o fewn 14 diwrnod wedi gwneud penderfyniad a rhoi gwybod i'r cyrff priodol. Mae'r adroddiad yn dangos bod yr ymgynghoriad wedi'i gynnal cyn 1 Mawrth.
363. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno'r Cod Derbyn i Ysgolion, sy'n nodi'r broses y dylai Awdurdodau Lleol ei dilyn wrth bennu eu trefniadau derbyn. Mae'r Cod Derbyn i Ysgolion yn nodi nad oes unrhyw feini prawf a waherddir (fel y nodir ar dudalen 12 y Cod) wedi'u cynnwys yn y trefniadau derbyn, ac mae'n rhoi canllawiau ar ddefnyddio mathau amrywiol o feini prawf derbyn pan fo mwy o

geisiadau na lleoedd. Mae'r adroddiad hwn yn adlewyrchu'r gofynion hyn.

364. Rhaid i'r Cyngor hefyd gyflawni ei ddyletswyddau sector cyhoeddus dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (gan gynnwys dyletswyddau sector cyhoeddus sy'n benodol i'r Gymraeg). Yn unol â'r dyletswyddau cyfreithiol hyn, rhaid i'r Cyngor, wrth wneud penderfyniadau, roi ystyriaeth briodol i'r angen i (1) osgoi gwahaniaethu anghyfreithlon; (2) hybu cyfle cyfartal a (3) meithrin perthnasau da ar sail y nodweddion a ddiogelir. Rhaid i'r Cyngor hefyd beidio â gwahaniaethu'n uniongyrchol nac yn anuniongyrchol yn erbyn unrhyw ddisgybl yn ei drefniadau derbyn, golyga hyn na fydd unrhyw ddisgybl na grŵp o ddisgyblion yn cael ei drin yn llai ffafriol yn seiliedig ar nodwedd a ddiogelir. Y nodweddion a ddiogelir yw:
- Oedran
 - Ailbennu Rhywedd
 - Rhyw
 - Hil – gan gynnwys gwreiddiau ethnig neu genedlaethol, lliw neu genedligrwydd
 - Anabledd
 - Beichiogrwydd a Mamolaeth
 - Priodas a Phartneriaeth Sifil
 - Tueddfryd Rhywiol
 - Crefydd neu gred – gan gynnwys diffyg cred
365. Mae'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb yn benodol yn ystyried sut mae'r cynigion yn effeithio ar ddisgyblion gyda nodweddion a ddiogelir. Diben Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb yw sicrhau bod y Cyngor wedi deall effaith bosibl y cynnig yn nhermau cydraddoldeb fel y gall sicrhau ei fod yn gwneud penderfyniadau rhesymol a chymesur gan dalu sylw dyledus i'w ddyletswydd i sicrhau cydraddoldeb yn y sector cyhoeddus. Mae'n rhaid i'r Cyngor ystyried y goblygiadau hyn wrth wneud y penderfyniad hwn ar drefniadau derbyn i ysgolion.
366. Yn unol â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a Safonau'r Gymraeg, mae'n rhaid i'r Cyngor hefyd ystyried effaith unrhyw benderfyniad a wneir ar y Gymraeg ac yn unol â Chynllun Strategol Addysg Gymraeg, mae'n rhaid i'r Cyngor ystyried sut y gall hyrwyddo addysg Gymraeg. Mae'r adroddiad hwn yn adlewyrchu'r gofynion hyn.
367. Mae'n rhaid i'r Cyngor hefyd ystyried ei oblygiadau cyfreithiol dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 i feddwl mwy am y tymor hir, gweithio'n well gyda phobl a chymunedau gyda'i gilydd, ceisio atal problemau a chymryd dull cydlynol.
368. Mae hefyd ymrwymadau cyfreithiol dan Ddeddf Addysg 1996 sy'n nodi y dylai disgyblion â datganiadau anghenion addysgol arbennig gael eu derbyn i'r ysgol a nodir yn y datganiad a'r Rheoliadau Addysg (Derbyn Plant sy'n Derbyn Gofal) (Cymru) 2009 sy'n gofyn i'r Cyngor dderbyn plant sy'n derbyn gofal (yn unol â'r diffiniad yn adran

74 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014). Mae'r adroddiad a'r trefniadau derbyn arfaethedig yn adlewyrchu'r ymrwymadau hyn.

Goblygiadau Trafnidiaeth

369. Mae gwasanaeth Gweithrediadau'r Ddinas wedi ymrwymo i hwyluso trafndiaeth gynaliadwy yng Nghaerdydd. Un o'r meysydd pwysicaf mewn perthynas â hyn yw sut mae rhieni a phlant yn teithio i ac o'r ysgol. Mae annog rhieni a phlant i fabwysiadu dulliau trafndiaeth gynaliadwy yn dwyn y manteision canlynol (mae'r ddau gyntaf yn berthnasol i'r pwysau ar y rhwydwaith trafndiaeth).
- Effaith ar rwydwaith – Mae teithio i ac o'r ysgol gan ddefnyddio dulliau teithio anghynaliadwy (e.e. petrol neu ddisel, cerbydau preifat) yn dwyn effaith andwyol ar yr amgylchedd leol a'r rhwydwaith priffyrdd ac yn ychwanegu pwysau sylweddol ar y ffyrdd perthnasol. Mae hyn yn achosi oedi ychwanegol i draffig cyffredinol ac, yn bwysicach fyth, i ddulliau trafndiaeth gynaliadwy. Felly, mae'n bwysig bod rhieni a phlant yn defnyddio dulliau teithio cynaliadwy er mwyn lleihau'r effaith negyddol ar y rhwydwaith.
 - Arferion - Bydd annog plant i ddeall manteision, a mabwysiadu dulliau trafndiaeth gynaliadwy yn creu meddylfryd a fydd yn parhau i'r dyfodol. Felly mae'n bwysig ein bod ni'n addysgu plant am fanteision trafndiaeth gynaliadwy ac yn eu hannog nhw i deithio i ac o'r ysgol gyda hyn dan sylw.
 - Iechyd – Mae pob dull trafndiaeth gynaliadwy yn tueddu i gynnwys mwy o weithgarwch corfforol yn ystod y daith i ac o'r ysgol. Mae hyn yn benodol berthnasol i gerdded a beicio ond hefyd i ddefnyddio trafndiaeth gyhoeddus (e.e. cerdded i ac o'r safle bws). Bydd annog plant i ddefnyddio dulliau trafndiaeth gynaliadwy felly'n cael effaith positif uniongyrchol ar eu hiechyd ynghyd â'r effeithiau anuniongyrchol a fydd yn deillio o'r meddylfryd sy'n parchu dulliau teithio.
370. Ni wyddys beth fydd goblygiadau traffig y cynnig hwn. Fodd bynnag, argymhellir yn gryf y dylid ystyried yn ofalus sicrhau bod plant yn gallu teithio i ac o'r ysgol gan ddefnyddio dull teithio cynaliadwy. Un o'r ffactorau mwyaf sy'n hwyluso hyn yw agosrwydd y plant at yr ysgol. Dylai'r ysgol fod o fewn pellter cerdded neu feicio i gymaint o blant ag sy'n bosibl. Os nad yw beicio neu gerdded yn opsiwn, dylid sicrhau bod gwasanaethau bws dibynadwy o safon ar gael. Argymhellir y dylid cynnal asesiad o'r manteision cymharol o bob opsiwn mewn perthynas â'r nodau uchod. Dylid pennu ffactorau megis pellter disgybl ar gyfartaledd o'r ysgol a dibynadwyedd a hwylustod trafndiaeth gyhoeddus. Gellid gwneud hyn gan ddefnyddio'r un dulliau a ddefnyddir ar gyfer Asesiadau Trafnidiaeth mewn perthynas â datblygiadau newydd.

Goblygiadau AD

371. Nid oes unrhyw oblygiadau AD yn deillio o'r adroddiad hwn na'i argymhellion.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

372. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn gofyn i gyrrff cyhoeddus sicrhau bod eu penderfyniadau yn ystyried yr effaith y gallant ei chael ar bobl a fydd yn byw yng Nghymru yn y dyfodol. Mae'r Cyngor wedi gwneud hynny mewn perthynas â'i drefniadau derbyn i ysgolion arfaethedig. Mae gofyn cyfreithiol ar bob Awdurdod Derbyn yng Nghymru yn ôl Adran 84 Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion (1998) (Cod Derbyn i Ysgolion Llywodraeth Cymru) ac mae'r Cyngor hefyd wedi cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth honno. Ystyrir hefyd gyfrifoldeb y Cyngor i ddarparu a hyrwyddo safonau uchel o Addysg dan Ddeddf Addysg 1996.

ARGYMHELLION

Argymhellir i'r Cabinet wneud y canlynol:

1. pennu Trefniadau Derbyn i Ysgolion drafft y Cyngor ar gyfer 2019/2020 fel y'u nodwyd ym Mholisi Derbyn 2019/2020.
2. nodi bod Trefniadau Derbyn i Ysgolion 2019/20 yn gweithredu Dewis A ar gyfer derbyn i addysg uwchradd, fel y'i nodwyd yn y Ddogfen Ymgynghori (Atodiad 2).
3. nodi y bydd y Cabinet yn cael adroddiad dilynol ar ddiwygio dalgylchoedd ysgol ar gyfer 2020/2021.

NICK BATCHELAR
Cyfarwyddwr
9 Mawrth 2018

Atodir yr Atodiadau canlynol:

- Atodiad 1 – Polisi Derbyn i Ysgolion Drafft 2019/20 (fel y'i cyflwynwyd)
- Atodiad 2 – Dogfen ymgynghori Trefniadau Derbyn
- Atodiad 3 – Ymatebion Ffurfiol
- Atodiad 4 – Crynodeb o'r dadansoddiad o ymatebion i'r ymgynghoriad
- Atodiad 5 – Crynodeb o ddadansoddiad o'r ymatebion i'r arolwg disgyblion
- Atodiad 6 – Dadansoddiad o'r effaith o drefniadau bwydo
- Atodiad 7 – Polisi Derbyn i Ysgolion Arfaethedig 2019/20
- Atodiad 8 - Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb